

Jaarverslag 2021 Financieel

26 april 2022

INHOUD

Voorwoord	5
A. Toelichting jaarverslag 2021.....	6
1. Grondslag, missie en visie van de school	6
1.1 Grondslag.....	6
1.2 Missie en visie.....	6
1.3 Identiteit	7
1.4 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid.....	7
2. Juridische structuur	8
2.1 Verenigings- en bestuursstructuur	8
2.2 Horizontale verantwoording	8
2.3 College van Bestuur en directie.....	9
2.4 Teams, vakgroepen en afdelingen	10
2.5 Klachten.....	12
2.6 De pedagogisch-didactische visie	12
2.7 Ontwikkelingen op gebied van governance	12
2.8 Inspectieonderzoek	12
3. Onderwijs	13
3.1 Onderwijs, de hoofdlijnen	13
3.2 Elementen van het gevoerde beleid	14
3.3 Algemene maatschappelijke onderwerpen	19
3.4 Kwaliteitszorg	23
3.5 Mbo	23
3.6 Internationalisering	24
4. Bedrijfsvoering	24
4.1 Personeelszaken	24
4.2 Facilitair	25
5. Financiële stand van zaken.....	26
5.1 Toelichting	26
5.2 Toelichting op de resultaten ten opzichte van de begroting	27
5.3 Stelselwijziging groot onderhoud	28
5.4 Subsidies	28
5.5 Verantwoording convenantgelden en coronasubsidies.....	29
5.6 Overige ontwikkelingen.....	32
5.7 De financiële positie	32

5.8	Bestemming resultaat	34
B.	Continuïteitsparagraaf.....	35
A.	Algemeen.....	35
Proces van begroten.....		35
Begroting/meerjarenraming 2022 – 2026.....		35
De begroting/meerjarenraming in cijfers.....		35
A1	Kengetallen	36
A2	Balans 2021 - 2026.....	37
A2	Staat van baten en lasten 2021 - 2026.....	38
B.	Overige rapportages.....	39
Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.....		39
Belangrijkste risico's en onzekerheden		41
C.	Verslag Raad van Toezicht.....	42
Inleiding		42
A.	De samenstelling van de RvT en de wijzigingen daarin.....	43
B.	De positie die de leden van de RvT innemen op het rooster van aftreden	45
C.	De beoordeling van de doelrealisatie.....	45
Doelmatige bestedingen		45
Overige aspecten.....		46
D.	De door de RvT verrichte werkzaamheden.....	47
Toezichtsfunctie		47
Werkgeversfunctie		49
Adviesfunctie		49
E.	De kwaliteit en de deskundigheidsbevordering van de RvT	49
F.	De honorering van de RvT	50
D.	Verslag Medezeggenschapsraad	51
Algemeen.....		51
Bemensing		51
Vergaderingen		51
Onderwerpen		51
Slot		52
E.	Jaarrekening	53
Grondslagen voor de jaarrekening.....		53
Stelselwijziging groot onderhoud.....		53
Activa		53

Passiva	54
Resultaatbepaling.....	54
Financiële baten en lasten.....	55
MAB Model A Balans	56
MB Model B Staat van baten en lasten.....	57
MC Model C Kasstroomoverzicht.....	60
Overige Toelichtingen	61
VA Vaste activa.....	61
VV Vorderingen	62
EL Liquide middelen	63
EV Eigen vermogen.....	64
VL Voorzieningen & Langlopende schulden.....	65
KS Kortlopende schulden	67
Financiële instrumenten.....	69
Algemeen.....	69
MG Model G Verantwoording Subsidies.....	70
OB Overheidsbijdragen	71
AB Andere baten	73
LA Lasten	74
FB Financieel.....	77
VT Verplichte Toelichting	77
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	78
F. Overige gegevens	81
F.1 Bestemming van het exploitatiesaldo	81
F.2 Niet uit de balans blijkende verplichtingen.....	81
F.3 Niet in de balans opgenomen regelingen.....	82
F.4 Gebeurtenissen na balansdatum.....	82
F.5 Gegevens over de rechtspersoon	82
F.6 Opgave bestaan nevenvestigingen.....	82
F.7 Controleverklaring.....	82
F.8 Vaststelling en goedkeuring	83
Vaststelling door College van Bestuur.....	83
Goedkeuring door de Raad van Toezicht	83

VOORWOORD

Voor u ligt het (financiële) jaarverslag over het jaar 2021. Met dit jaarverslag leggen we op hoofdlijnen verantwoording af over reilen en zeilen van de Gomarus scholengemeenschap.

Tweeduizend eenentwintig is voor de Gomarus een jaar dat we niet snel zullen vergeten. Enerzijds hadden we te maken met de voortdurende coronapandemie als gevolg waarvan er veel lessen op afstand gegeven zijn. Ook sociaal-emotioneel was het zwaar voor een deel van de leerlingen en de medewerkers. De beperking van contacten doet wat met leerlingen, docenten en ondersteuners.

Ingrijpender voor de school was de media- en politieke aandacht naar aanleiding van een NRC-artikel eind maart 2021 over de sociale veiligheid op de Gomarus. Op verzoek van het bestuur is door de Inspectie van het Onderwijs uitgebreid onderzoek gedaan. Dit heeft geleid tot een aantal herstelopdrachten die ondertussen positief zijn afgerond. De achterban heeft de school blijvend gesteund.

Van de personeelsleden is veel gevraagd in het achterliggende jaar. Naast de extra werkzaamheden door corona heeft het inspectietraject veel aandacht gevraagd. Ook was het ziekteverzuim hoog, met name door (long) covid. Ondanks dit alles zijn de onderwijsresultaten ruim voldoende. En wat in onze ogen nog belangrijker is: er was elke dag een geopende Bijbel. Telkens weer opnieuw is gesproken over de meest wezenlijke zaken van het leven.

Financieel gezien konden we zwarte cijfers schrijven. Het resultaat was fors hoger dan begroot. Dit heeft te maken met enkele incidentele en structurele meevallers. Met name de NPO-gelden leveren incidenteel een zeer groot overschot op de winst-en-verliesrekening.

We hopen en bidden dat het dagelijkse onderwijs wordt gezegend aan de harten van allen die bij onze school zijn betrokken, gezegend voor het tijdelijk en eeuwig welzijn. Gomarus, meer dan school alleen!

Ir. Chr.J. Flikweert
Voorzitter CvB

1. GRONDSLAG, MISSIE EN VISIE VAN DE SCHOOL

1.1 GRONDSLAG

De Gomarus scholengemeenschap voor vmbo, mavo, havo en vwo is een reformatorische school. De grondslag is verwoord in artikel 2 van de statuten van de Vereniging en luidt als volgt:

‘De Vereniging is gegrond op het onveranderlijke Woord van God, naar de overzetting daarvan uit de oorspronkelijke talen, op last van de Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden en volgens besluit van de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in 1618 en 1619, nader uitgedrukt in de Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld door voornoemde Synode.’

1.2 MISSIE EN VISIE

De missie van de Gomarus scholengemeenschap is het geven van onderwijs dat gebaseerd is op de grondslag, de Bijbel en de belijdenisgeschriften en dat gekenschetst wordt door de kernwoorden ‘bewogen, bevlogen en betrokken’. De grondslag wordt als leidraad gebruikt bij het uitzetten van beleid, gebaseerd op deze drie kernwoorden en het vertalen daarvan naar de praktijk. Deze drie kernwoorden duiden we als volgt:

BEWOGEN

Bewogenheid duidt in eerste instantie op het belang dat gehecht wordt aan het eeuwig heil van onze medemens. Binnen de school betekent dit primair het heil van leerlingen en collega’s en daarnaast van allen die bij de school betrokken zijn. We belijden dat eenieder bekering nodig heeft en dat die alleen verkregen kan worden door de genade van God, middels de verzoening door het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus en de toepassing daarvan door de Heilige Geest. In tweede instantie duidt bewogenheid op zorg voor elkaar, in velerlei opzicht. Het betreft dan de tweede tafel van de wet: je naaste liefhebben als jezelf. Dat betekent het goede zoeken voor de ander: je leerling, je collega, je leidinggevende, je teamlid, maar ook voor je naaste buiten de school.

BEVLOGEN

Het woordenboek geeft voor bevlogen een aantal betekenissen en synoniemen: bezielde, geestdriftig, vurig, gedreven, zeer enthousiast en met veel ideeën. Bevlogen collega’s staan open voor nieuwe ideeën en dragen hun bevlogenheid over aan anderen in hun omgeving. Dat is precies waar de Gomarus voor staat; een school waar Bijbels gefundeerde zaken overgedragen worden op en gedeeld worden met leerlingen. Maar waar ook, door gedegen vakmanschap en kennis, leerlingen enthousiast gemaakt worden voor een vak, voor een beroep. Door deze bevlogenheid krijgen leerlingen van de Gomarus goed onderwijs en worden ze gestimuleerd en nieuwsgierig gemaakt verder te leren, zodat zij binnen de samenleving kunnen functioneren en hun talenten gebruiken. Onder de samenleving verstaan we gezin, kerk en maatschappij. Om dit te realiseren, is er (naast de door de overheid voorgeschreven vakken) specifieke aandacht voor godsdienstige opvoeding, toerusting en vorming om als christen te staan in de maatschappij. Met ‘staan in de maatschappij’ wordt naast het zich ‘staande houden’ ook bedoeld, het in staat zijn om het christen-zijn uit te dragen en met Gods hulp Wet en Evangelie te verkondigen in gezin, kerk en maatschappij. Leerlingen leren keuzes te maken binnen de grenzen van hun verantwoordelijkheid. Verder leren ze inzicht te geven in hun vorderingen. Leerlingen worden zo begeleid in hun ontwikkeling dat zij leren

verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen leren. Ze worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te dragen, niet alleen voor zichzelf, maar ook voor anderen. Hopelijk resulteert dit in een bevlogen leerling. Bevlogenheid heeft ook alles te maken met de houding van docenten, ondersteuners en leidinggevenden van de school. Het gaat over geïnspireerd zijn, een doel voor ogen hebben en bezieling uitstralen. Geen vat (met kennis) vullen, maar een vuur ontsteken. De Gomarus streeft naar een inspirerende en professionele cultuur. Een cultuur die gericht is op kwaliteit en ontwikkeling van de vakman of -vrouw in elke discipline. Dit vatten we samen onder de term 'inspirerend onderwijs'. In de pedagogisch-didactische visie wordt dit verder uitgewerkt.

BETROKKEN

Betrokkenheid geeft aan dat je om de ander geeft. De ander: een leerling, een docent, een leidinggevende, een medewerker of een ouder. Betrokkenheid geldt over en weer; een veilige gemeenschap van werkelijke verbondenheid. Het gaat dan om zowel de fysieke als sociale veiligheid voor alle geledingen binnen de school. Een veilig klimaat is een voorwaarde voor een goed leerklimaat. Leerlingen moeten zich binnen de school op hun gemak voelen, ook als het gaat om leerlingen die extra zorg behoeven of een aangepast programma nodig hebben. Ook docenten en onderwijsondersteunend personeel moet zich veilig weten binnen de school. Dat betekent ook de mogelijkheid hebben om vragen en problemen voor te leggen aan anderen, met als doel gezamenlijk ervan te leren en te professionaliseren.

1.3 IDENTITEIT

Het inhoud geven aan en het bewaken van de identiteit is een belangrijke taak voor het personeel en de directie van de school, het College van Bestuur (CvB), de Raad van Toezicht (RvT) en het Verenigingsbestuur (VB). In het *Strategisch beleidsplan 2021-2025* (verder: SBP) zijn een aantal speerpunten met betrekking tot de identiteit opgenomen. Daarin staat onder andere:

'De school die we voor ogen hebben, onze Gomarus, is een school waar leerlingen, ouders, personeel, directie, CvB, RvT en VB vanuit de vaste waarden van Gods Woord geïnspireerd zijn en elkaar inspireren. Inspiratie betekent dat je een doel voor ogen hebt en dat bezield nastreeft. Dat houdt in leven vanuit vaste waarden, het hebben van idealen, het proberen het hart van de ander te raken en dienstbaar te zijn. Gods Woord vat de verticale en de horizontale lijn kernachtig samen met: 'God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf'. De Heere geve door Zijn genade dat dit praktijk mag zijn en steeds meer worden op de Gomarus'

In de praktijk betekent dit dat de Bijbel dagelijks wordt geopend en besproken. Romeinen 10 zegt daarvan: 'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.' Alle vakken worden gegeven vanuit een Bijbels mens- en wereldbeeld. In het bijzonder komt dat aan de orde bij vakken als godsdienst, geschiedenis, maatschappijleer, Nederlands en culturele kunstzinnige vorming. Voor elk schooltype is er een programma voor 'toerusting en vorming'. De identiteit heeft ook een belangrijke plaats in werkweken (waaronder de burgerschapsweek) en bij excursies. Het personeel heeft regelmatig bezinningsmomenten. Dat kan schoolbreed zijn, maar ook binnen teams, vakgroepen en afdelingen worden studie- en bezinningsmomenten belegd. Bij de opening van het schooljaar, bij een themavergadering met Verenigingsbestuur, Raad van Toezicht, College van Bestuur en directie, bij ouderavonden en bij de bijeenkomst met de kerkenraden uit de regio staat het thema 'identiteit' centraal.

1.4 TOEGANKELIJKHEID EN TOELATINGSBELEID

GEZIN, KERK EN SCHOOL

De Gomarus is opgericht om het mogelijk te maken dat de opvoeding thuis en het onderwijs in de kerk aansluiten bij de vorming van de leerlingen op school. De doopbelofte die de ouders/verzorgers (hierna: ouders) in de kerkelijke gemeente hebben afgelegd, heeft ook een verwijzing naar het onderwijs: 'In de voorzeide leer naar uw vermogen te onderwijzen, te doen en te helpen onderwijzen'. Om deze eenheid zoveel als mogelijk te bewaken, is het nodig dat de school een helder beleid voert wat betreft de benoeming van personeelsleden en de toelating van leerlingen. Goede contacten met ouders en kerkenraden zijn essentieel voor het in stand houden van de identiteit van de school. Pas als we gezamenlijk vanuit de grondslag en met respect voor elkaar rondom de leerling staan, krijgt deze eenheid van gezin, kerk en school inhoud.

Van ouders van leerlingen wordt verwacht dat zij de grondslag van de school van harte onderschrijven. De driehoek, gezin, kerk en school vinden we van essentieel belang voor een christelijke opvoeding en christelijk onderwijs.

2. JURIDISCHE STRUCTUUR

2.1 VERENIGINGS- EN BESTUURSSTRUCTUUR

De Gomarus heeft een bestuursstructuur die voldoet aan de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019'. Binnen de structuur van de Gomarus is daarbij een belangrijke plaats voor de Vereniging en het Verenigingsbestuur weggelegd. De hoofdelementen van deze structuur zijn:

- A. Een Vereniging met een Verenigingsbestuur dat zich primair richt op behoud en versterking van de identiteit van de school. Onder deze Vereniging ressorteert de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem (Stichting VO).
- B. In de Stichting VO zijn de schoolactiviteiten van de school ondergebracht, met daarbinnen een scheiding tussen bestuur en toezicht. In deze stichting bestaat de bestuursstructuur uit het College van Bestuur (CvB, 'eenhoofdig') en de Raad van Toezicht (RvT, zeven leden).

Vanuit het VB zijn een tweetal commissies gevormd, die door het Verenigingsbestuur zijn gemandateerd om beslissingen te nemen: de Benoemingscommissie en de Toelatingscommissie. Daarnaast houdt het Verenigingsbestuur visitaties bij de verschillende vakgroepen om structureel met hen over identiteitszaken te spreken en de resultaten van deze gesprekken terug te koppelen naar het CvB. Het Verenigingsbestuur geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het CvB met betrekking tot de identiteit van de school.

2.2 HORIZONTALE VERANTWOORDING

Regelmatig communiceren we met de betrokkenen bij de school. Daarvoor zijn een aantal platformen waaraan we verantwoording afleggen en waar overleg plaatsvindt:

- Leden van de schoolvereniging (500+): via de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering en incidenteel via e-mail.
- Ouders/verzorgers van leerlingen: middels medezeggenschapsraad, ouderavonden, nieuwsbrieven, oudertevredenheidsonderzoek, indien nodig (intensief) individueel contact.
- Kerkenraden: jaarlijkse bijeenkomst.

- Bedrijfsleven: via School & Bedrijf, Stichting I-lab en individuele contacten rondom stageplaatsen.

2.3 COLLEGE VAN BESTUUR EN DIRECTIE

Het bevoegd gezag van de school is het College van Bestuur. Dit college is op de Gomarus eenhoofdig ingevuld door dhr. ir. Chr.J. Flikweert. In 2021 bestond de directie uit drie personen:

- De directeur onderwijs (teams): dhr. C. van Rijswijk.
- De directeur onderwijs (vakgroepen en leerlingenzorg): dhr. J.W.S. Arkeroots.
- De directeur bedrijfsvoering: dhr. J. de Deugd (tot 31 augustus 2021).

Onderwijskundig gezien is de school een 'matrixorganisatie'. Enerzijds wordt gewerkt met teams, teamleiders en een directeur onderwijs (teams). Anderzijds maakt elke docent ook deel uit van een vakgroep, met een vakgroepleider en een directeur onderwijs (vakgroepen). De directeur onderwijs (vakgroepen) is ook verantwoordelijk voor de leerlingenzorg en het inhoud geven aan de beleidsondersteunende taken die door LD-docenten worden uitgevoerd. De directeur bedrijfsvoering beheert de portefeuilles: facilitaire zaken (conciërges, catering, onderhoud gebouwen etc.), financiën, informatie- en communicatietechnologie (ICT), kwaliteit, logistiek (roosters etc.), personeel & organisatie en marketing & communicatie.

Op grond van de aanbeveling in de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019' worden in dit jaarverslag de nevenfuncties van de bestuurder en de directie vermeld:

Dhr. Chr.J. Flikweert:

- Sinds 2002 bestuurslid afdeling SGP in Veenendaal, voorzitter (onbezoldigd).
- Sinds 2003 eigenaar Spero bv te Veenendaal.
- Sinds 2009 Commissie van beroep VBSO m.b.t. geschillen personeelszaken (onbezoldigd).
- Sinds 2018 lid van de ledenadviesraad (LAR) van de VO-raad (onbezoldigd).
- Sinds 2020 lid van de RvT van 'School en bedrijf' (onbezoldigd).

Dhr. J.W.S. Arkeroots:

- Geen nevenfuncties.

Dhr. J. de Deugd:

- Sinds 2008 ambtsdrager Gereformeerde Gemeente te Krimpen aan den IJssel (onbezoldigd).
- Sinds 2010 voorzitter van de Lokale cliëntenraad (LCR) van Woon- en zorgcentrum d' Amandelhof (Cedrah) in Capelle aan den IJssel (onbezoldigd).
- Sinds 2011 secretaris van de Centrale cliëntenraad (CCR) van Cedrah (onbezoldigd).
- Sinds 2015 lid themacommissie Bedrijfsvoering en goed werkgeverschap van de VO-raad (onbezoldigd).
- Sinds 2016 penningmeester en lid dagelijks bestuur deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ) van de Gereformeerde Gemeenten (onbezoldigd).
- Sinds 2019 2^e secretaris van het deputaatschap tot hulpverlening in Bijzonder Noden (BN) van de Gereformeerde Gemeenten (onbezoldigd).

Dhr. C. van Rijswijk:

- Geen nevenfuncties.

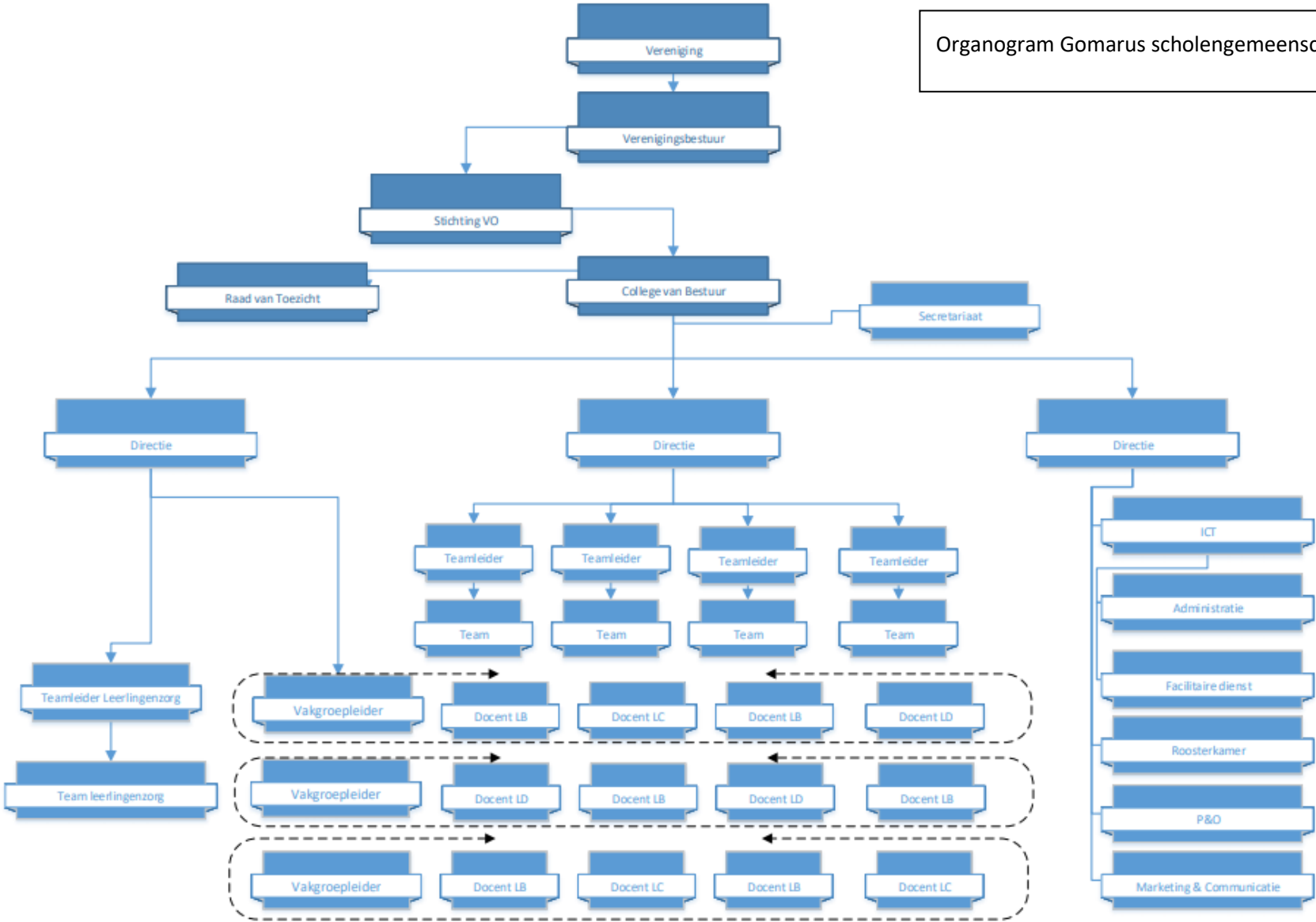
Jaarlijks wordt het functioneren van het College van Bestuur geëvalueerd. Dit gebeurt door de Raad van Toezicht. Als voorbereiding hierop voert het CvB een zelfevaluatie uit aan de hand van een aantal aandachtsgebieden (op basis van het Regelement Bestuur van de Stichting VO). Daarnaast voert de remuneratiecommissie gesprekken met verschillende geledingen binnen de school. Geëvalueerd zijn de volgende onderwerpen: identiteit, leidinggeven/leiderschap/persoonlijk functioneren, organisatieontwikkeling/visie/beleid en strategie, resultaten/kwaliteit/onderwijskundige sturing, communicatie en informatievoorziening, bedrijfsvoering en risicomanagement, relatie met RvT/Verenigingsbestuur/MR en stakeholders. Vervolgens worden deze twee uitkomsten naast elkaar gelegd en besproken. De resultaten zijn vastgelegd in het verslag van het functionerings- en beoordelingsgesprek. Het resultaat voldoet aan de verwachtingen. Aandachtsgebieden die in 2020 zijn benoemd, worden geëvalueerd. Dit zijn: nog meer voeling houden met de verschillende afdelingen binnen de school; besluitvaardigheid in complexe personele dossiers bewaken; zorgen dat het SBP nog meer een gezamenlijk document wordt; bij feedback meer aandacht vragen voor inhoudelijke zaken en persoonlijk optreden. Op deze punten is progressie gemaakt, terwijl ze wel een blijvend aandachtspunt zijn. Deze evaluatie heeft in maart 2021 plaatsgevonden.

2.4 TEAMS, VAKGROEPEN EN AFDELINGEN

Negen teamleiders geven leiding aan de vijf teams binnen de school, waarvan een team zich richt op leerlingenzorg. De andere teamleiders zijn de direct leidinggevendenden van de docenten. Alle docenten maken deel uit van een vakgroep. Onder aansturing van de vakgroepleider geven ze vorm aan de inhoud van het vak en de doorlopende leerlijnen. Door aandacht voor de positie van de vakgroepen ontstaat er een positieve spanning tussen de teams en de vakgroepen, die elk hun doelen willen verwezenlijken in het belang van de leerlingen. Dit levert afspraken op die recht doen aan zowel het team als de vakgroep.

De ondersteunende diensten zijn ondergebracht in de volgende afdelingen: facilitaire zaken, financiële- en leerlingenadministratie, ICT, logistiek, personeel & organisatie, marketing & communicatie en secretariaat (zie organogram op de volgende pagina).

Organogram Gomarus scholengemeenschap

2.5 KLACHTEN

De gezamenlijke reformatorische scholen hebben een 'Klachtencommissie reformatorisch onderwijs'. Dit is een onafhankelijke commissie van deskundigen. In 2021 zijn er met betrekking tot de Gomarus geen klachten ontvangen. Wel zijn er met enige regelmaat vragen en of klachten die door de teamleiders of directeuren worden opgepakt en in goed overleg met betrokkenen worden afgehandeld.

In 2021 heeft een casus uit 2016, naar aanleiding van een publicatie in het NRC Handelsblad, veel vragen opgeroepen over de sociale veiligheid op de Gomarus. Tot in de Tweede Kamer zijn hier vragen over gesteld. Na de publicatie van genoemd artikel heeft het CvB direct de Inspectie van het Onderwijs uitgenodigd voor een specifiek onderzoek over dit thema. Na het onderzoek en de publicatie van het onderzoeksrapport is gewerkt aan de gegeven herstelopdrachten. In januari 2022 heeft ondertussen een eindonderzoek plaatsgevonden met een positief resultaat. Deze gebeurtenis heeft een grote impact gehad op de Gomarus. Met name de ongenueanceerde negatieve publiciteit heeft veel impact op betrokkenen binnen de school. Alle medailles hebben twee kanten. Door de hele organisatie is constructief gewerkt aan de herstelopdrachten, waarbij het beleid m.b.t. seksuele diversiteit en sociale veiligheid is geactualiseerd.

2.6 DE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE VISIE

Onderdeel van het SBP is de pedagogisch-didactische visie. Dit document is tot stand gekomen met inbreng vanuit de verschillende geledingen binnen de school. Het is de 'richtlijn' voor het onderwijs op de Gomarus. Dit dient ook te worden gebruikt bij de selectie van een nieuwe onderwijsmethode of bij het ontwikkelen van een lessenserie. Deze visie geeft een goed beeld van het onderwijs dat we voorstaan. Voor de inhoud ervan verwijzen we naar het SBP.

2.7 ONTWIKKELINGEN OP GEBIED VAN GOVERNANCE

De Stichting VO heeft sinds 2009 een eenhoofdig CvB en een Raad van Toezicht (RvT) met zeven leden. Er wordt gewerkt met een Reglement Toezicht en een Reglement Bestuur. In 2020 is een geactualiseerde toezichtvisie en toezichtkader tot stand gekomen. De RvT heeft jaarlijks een extra overlegmoment met de MR ingevoerd. In 2021 is als gevolg van corona, hier geen gebruik van gemaakt. Het geplande onderwerp was 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019'.

Deze code wordt gehanteerd door het CvB en de RvT van de Gomarus. De code wordt integraal toegepast. Eén kanttekening is daarbij te maken: in de code wordt een stevig gewicht toegekend aan de regionale verantwoordelijkheid voor een passend onderwijsaanbod. Wij erkennen dat daar een gezamenlijke verantwoordelijkheid ligt, maar die stijgt niet uit boven de primaire verantwoordelijkheid naar de achterban van de Gomarus: ouders die de school hebben opgericht en Bijbelgetrouw christelijk onderwijs willen voor hun kinderen.

2.8 INSPECTIEONDERZOEK

Naar aanleiding van een publicatie in het NRC Handelsblad m.b.t. de sociale veiligheid op de Gomarus scholengemeenschap heeft het College van Bestuur de Inspectie van het Onderwijs gevraagd om een onderzoek te doen naar dit thema. In april 2021 is dat onderzoek uitgevoerd. In

september van dat jaar is het definitieve rapport gepubliceerd. Naast veel zaken die goed gaan, heeft de inspectie ook een aantal herstelopdrachten geformuleerd. Die betroffen met name beleid voor specifieke groepen leerlingen binnen de school die mogelijk onveiligheid kunnen ervaren en het betrekken van het personeel bij het formuleren van dat beleid. Ondertussen (maart 2022) is aan de herstelopdrachten voldaan en valt de Gomarus onder het regulier toezicht van de inspectie.

3. ONDERWIJS

Het beleid van de Gomarus is gericht op het geven van goed onderwijs dat voldoet aan alle wettelijke kaders en in lijn is met de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Dit onderwijs wordt aangeboden aan kinderen van ouders die de grondslag van de school onderschrijven conform de ruimte die artikel 23 van de grondwet daarvoor biedt. De Gomarus biedt het volgende onderwijs aan:

- vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg (inclusief lwoo)
- mavo
- havo
- vwo

Daarnaast is Passend Onderwijs ingevoerd conform de afspraken binnen het landelijk samenwerkingsverband van reformatorische scholen. Dat houdt in dat er nagenoeg inclusief onderwijs wordt gegeven en er weinig leerlingen worden doorverwezen naar het speciaal voortgezet onderwijs. Ook is er een samenwerking met het mbo (Hoornbeek College), zodat een deel van de vmbo-leerlingen hun mbo-opleiding (niveau 2 en niveau 3) op de Gomarus kunnen afronden.

3.1 ONDERWIJS, DE HOOFDLIJNEN

ALGEMEEN

Het jaar 2021 is gestempeld door corona. Veel collega's en leerlingen hebben daar de directe gevolgen van ondervonden. Lesuitval, afwezigheid, online lessen, moeilijke en verdrietige situaties in gezinnen hebben het jaar getekend. Ook qua achterstanden zijn de problemen toegenomen. De inzet van de NPO-gelden levert veel extra werk op. De mankracht daarvoor was niet altijd even gemakkelijk te vinden. Toch zijn we erin geslaagd om een evenwichtig en op maat gesneden pakket maatregelen aan te bieden, waarmee veel leerlingen worden bediend. Concreet gaat het dan over een aantal maatwerklessen en de inzet van een huiswerkbureau. We constateren dat corona ons aardig aan het werk houdt. Onderwijskundig gezien is het (een beetje kort door de bocht) een periode van overleven geweest. Veel nieuwe ontwikkelingen zijn er niet te melden. Als het gaat over regionale samenwerking, dan kunnen we vermelden dat er stappen zijn gezet om te komen tot een goed werkend I-lab (Innovatie-lab). We nemen deel aan een aantal werkgroepen, samen met het bedrijfsleven en de plaatselijke overheid.

CORONA

De pandemie heeft ook het schoolgebeuren op z'n kop gezet. Verschillende lockdownperiodes, onderwijs op afstand, gewijzigde examens en coronabesmettingen, zowel onder leerlingen als personeelsleden binnen de school. Zonder op alle details in te gaan, hieronder een paar hoofdlijnen:

- De leerachterstanden in schooljaar 2020-2021 vallen voor zover we kunnen zien nog enigszins mee. Wat wel een groot aandachtspunt is, is de teruglopende motivatie van leerlingen. Het kost een aantal leerlingen moeite om zich, na de coronaperiode, te schikken in het stramien van het leren op school.
- Er zijn weinig zittenblijvers, bepaalde leerlingen is het voordeel van de twijfel gegeven. Dit zal misschien extra afstroom of zittenblijven in komende jaren geven.
- Er is extra ondersteuning ingezet met subsidiegelden in samenwerking met 'ons' huiswerkbureau en een andere externe organisatie.
- De werkdruk voor docenten is hoog, zeker voor hybride lessen.
- Het aantal besmettingen onder medewerkers is hoog: meer dan 60% van alle personeelsleden heeft een coronabesmetting opgelopen in of buiten de school. Enkele medewerkers zijn erg ziek geweest en volgen een revalidatietraject.
- Gedurende het jaar zijn enkele evaluaties gehouden onder leerlingen, ouders en personeel. Op basis daarvan zijn verbeteringen doorgevoerd.

3.2 ELEMENTEN VAN HET GEVOERDE BELEID

Corona heeft in het jaar 2021 opnieuw een groot stempel gezet op het onderwijs. De primaire aandacht is uitgegaan naar het continueren van het onderwijs, op school, op afstand of een combinatie van die twee. Daarnaast is vooral gekeken naar de opgelopen achterstanden om deze waar enigszins mogelijk te compenseren.

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

De Gomarus heeft een commissie NPO, onder leiding van een LD-docent en de directie, om de NPO-middelen op verantwoorde wijze in te zetten. In goed overleg met het werkveld, en binnen de door de overheid aangereikte richtlijnen, wordt een breed scala aan activiteiten ontplooid. Dit varieert van maatwerkuren voor leerlingen die dat nodig hebben door eigen docenten, deskundigheidsbevordering omtrent motivatie en het geven van feedback, huiswerkbegeleiding door twee externe bureaus en de inzet van enkele onderwijsassistenten, tot de aanschaf van extra (digitale) middelen als NUMO (voor Engels en Nederlands) en activiteiten onder leerlingen die het welbevinden en de sociale cohesie bevorderen.

VERSTERKING TECHNIEKONDERWIJS

In de jaren 2018 en 2019 zijn gelden ontvangen om de technische beroepen een impuls te geven, de zogenaamde 'reparatiegelden'. In het jaar 2019 is een gedeelte van deze middelen aangewend vanuit de visie 'de basis op orde'. Dit heeft ertoe geleid dat we 'meer handen voor de klas' hebben ingezet. Dit is nodig om veilig te werken in de praktijklokalen en zorgt ervoor dat leerlingen beter worden begeleid in verschillende stadia van hun leerproces. Meer maatwerk zorgt voor meer dynamiek en inspirerend onderwijs. Begin 2020 is van deze gelden een gedegen stofafzuiging geïnstalleerd en is het theorielokaal van BWI voorzien van onder andere betere ICT-voorzieningen. Voor het restant van

de gelden ligt het in de bedoeling om een overkapte ruimte te creëren voor de richting 'Infra', zodat onder alle weersomstandigheden hieraan kan worden gewerkt.

Vanaf 2020 loopt ook het traject dat wordt aangeduid met 'Sterk Techniek Onderwijs (STO)'. Er wordt gewerkt met een gezamenlijk plan van de vier 'techniescholen' uit de regio Gorinchem/Altena (Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College, Willem van Oranje College en Gomarus scholengemeenschap) om het techniekonderwijs de komende vier jaar een impuls te geven. In onze regio is daar een bedrag mee gemoeid van meer dan negen miljoen euro. Het is een uitdaging en een enorme kans om het techniekonderwijs in de regio een duw te geven. Naast de techniescholen zijn ook de basisscholen, de techniekverwante opleidingen en het regionale bedrijfsleven nauw betrokken. Het leeuwendeel van de gelden wordt besteed om 'meer handen voor de klas' te continueren. Ook de professionalisering neemt een belangrijke plaats in. Een nieuwe stream is in de loop van het jaar toegevoegd 'conceptual computing and thinking'. Verder is er extra aandacht voor de doorlopende leerlijnen en samenwerking met andere scholen en het bedrijfsleven.

ONDERWIJSKUNDIG HEBBEN EEN AANTAL ONDERWERPEN SPECIFIEKE AANDACHT GEKREGEN.

Flexibilisering: al gedurende enige tijd denken we na over het ontwikkelen van beleid in verschillende varianten om de contacttijd voor alle leerlingen te verlagen en tegelijkertijd maatwerk in te voeren. De overvolle roosters en de financiën op langere termijn geven daartoe aanleiding. In 2021 is daar de eerste grote aanzet voor gegeven. Mogelijk opties, naast het huidige 50 minutenrooster zijn een 40-, 45-, of 60 minutenrooster. In het kader van ontwikkeltijd hebben we hier het afgelopen jaar ook mee geëxperimenteerd. Omdat zulke ontwikkelingen veel impact hebben op het werk van de collega's is het van belang om een goed traject te lopen waarin de voor- en de nadelen eerlijk dienen te worden benoemd. Zo zijn we het traject ook gestart.

DUURZAAMHEID

Binnen de Gomarus is een commissie duurzaamheid actief. Deze werkt aan bewustwording onder leerlingen, enerzijds vanuit de reguliere vakinhoud in het primaire proces, anderzijds door specifieke activiteiten als een warmetruindag (waarbij de thermostaat lager staat) en een mokkendag (om afval van bekertjes te verminderen). Een voorgenomen challenge is door de coronacrisis niet doorgedaan.

De verwachting is dat het hiervoor omschreven beleid kan worden gecontinueerd. Verder is besloten tot het scheiden van afval. Dit zal worden geïmplementeerd, waarbij ook leerlingen worden betrokken om het bewustwordingseffect zo groot mogelijk te laten zijn. Zie ook 4.2.

ONDERWIJSPRESTATIES

De onderwijsprestaties van de Gomarus zijn goed. De gemiddelde slagingspercentages liggen al een aantal jaren boven het landelijk gemiddelde. Dat neemt niet weg dat er ook zorgen zijn. Met name als het gaat over de resultaten van het vak Engels op het vmbo. Ondanks alle inspanningen die we verrichten, blijven de resultaten voor dit vak te laag. De doorstroomresultaten zoals die uit het 'hinkelpad' naar voren komen, schetsen een beeld van hoe op- en afstroom door de hele school heen verlopen. Deze resultaten zijn over het algemeen positief voor onze school.

Gomarus Gorinchem OQWH.00

Oordeel inspectie 2022 (examenjaren 2019, 2020 en 2021)

VMBO-B

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie	12%	7%	24%	18%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	99%	99,09%	95,43%	boven de norm
Bovenbouwsucces	100%	97%	100%	99,11%	87,91%	boven de norm
Examencijfers	6,82	-	6,67	6,75	6,50	boven de norm
verschil SE-CE	-0,05	-	0,09	0,02	<=0,5	gering verschil

VMBO-K

indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie	12%	7%	24%	18%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	99%	99,09%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	91%	94%	96%	93,66%	86,87%	boven de norm
Examencijfers	6,34	-	6,14	6,24	6,23	boven de norm
verschil SE-CE	0,25	-	0,15	0,20	<=0,5	gering verschil

VMBO-T						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie	12%	7%	24%	18%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	99%	99,09%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	94%	99%	97%	96,65%	86,85%	boven de norm
Examencijfers	6,62		6,41	6,52	6,19	boven de norm
verschil SE-CE	-0,02		0,22	0,10	<=0,5	gering verschil
HAVO						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie	12%	7%	24%	18%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	99%	99,09%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	94%	89%	92%	91,71%	82,00%	boven de norm
Examencijfers	6,63	-	6,81	6,72	6,27	boven de norm
verschil SE-CE	-0,08	-	-0,14	-0,11	<=0,5	gering verschil
VWO						
indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie	12%	7%	24%	18%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	99%	99%	99%	99,09%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	92%	90%	87%	89,57%	82,00%	boven de norm
Examencijfers	6,73	-	6,79	6,76	6,30	boven de norm
verschil SE-CE	0,22	-	0,12	0,17	<=0,5	gering verschil

Gomarus Zaltbommel OQWH02

Ordeel inspectie 2022 (examenjaren 2019, 2020 en 2021)

VMBO-B

Indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie		9%	29%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	100%	99%	100%	99,80%	95,50%	boven de norm

VMBO-K

Indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie		9%	29%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	100%	99%	100%	99,67%	95,50%	boven de norm

VMBO-T

Indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie		9%	29%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	100%	99%	100%	99,67%	95,49%	boven de norm
Bovenbouwsucces	97%	99%	98%	97,83%	86,91%	boven de norm
Examencijfers	-	-	6,81	6,81	6,19	boven de norm
verschil SE-CE	-	-	0,01	0,01	≤0,5	gering verschil

HAVO

Indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie		9%	29%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	100%	99%	100%	99,67%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	80%	85%	84%	83,06%	82,00%	boven de norm

VWO

Indicatoren	schooljaar			gemiddeld	norm	resultaat
	2019	2020	2021			
Onderwijspositie		9%	29%	20%	-7,00	boven de norm
Onderbouwsnelheid	100%	99%	100%	99,67%	95,50%	boven de norm
Bovenbouwsucces	80%	85%	92%	85,73%	82,00%	boven de norm

*bovenbouw succes 2019 en 2020 geen officiële meting, ln. aantal te Klein (waarde overgenomen van havo)

door het samenwerkingsverband gekozen voor de mogelijkheid van opting-out. Dit geeft de mogelijkheid om de lwoo-gelden te besteden aan de leerlingen die daar het meest behoefte aan hebben.

ALLOCATIE VAN MIDDELEN

De allocatie van middelen gebeurt centraal voor de beide vestigingen. Er is geen aparte budgetallocatie voor Zaltbommel en voor Gorinchem. Gestuurd wordt op optimalisatie van de leerlingenverdeling over de verschillende klassen om het aantal klassen te beperken en daarmee de personeelskosten betaalbaar te houden. Daarnaast is er blijvend aandacht voor het beperken van de overhead. Er is behoefte aan allocatie van middelen voor innovatie. Nu worden voor voorzienbare projecten in de begroting posten opgenomen, maar voor onvoorziene innovaties en projecten zijn geen financiële middelen gereserveerd.

TOETSING EN EXAMINERING

In 2021 is totaal anders verlopen dan gebruikelijk. Het Centraal Schriftelijk Examen is in twee termijnen afgenomen, afgezien van de herkansingen. Ook was het mogelijk een niet-kernvak te laten vallen (de duimregeling). De examenresultaten waren vergelijkbaar met die van de afgelopen jaren: 98% geslaagden. Alleen vwo scoorde wat lager dit jaar.

Tegelijk is gewerkt aan de aanbevelingen van het onderzoek van de VO-raad over examinering. De rol en de verantwoordelijkheden van de examencommissie zijn opnieuw onder de loep genomen en beschreven. Bij het schoolexamen is meer focus op het afsluitende karakter. Er wordt gewerkt aan het vergroten van de schoolspecifieke elementen in het schoolexamen. Daarnaast zijn alle procedures nogmaals gecheckt. Die waren goed en die zijn goed.

MAATSCHAPPELIJKE ASPECTEN VAN HET 'ONDERNEMEN'

Een definitie van de maatschappelijke aspecten van het 'ondernemen' is: het bewust richten van ondernemersactiviteiten op waardecreatie in drie dimensies – people, planet and profit – en daarmee op de bijdrage aan maatschappelijke welvaart op lange termijn.

- People: de kernactiviteit van de Gomarus. Ontwikkeling van leerlingen als voorbereiding op een plaats in gezin, kerk en maatschappij. Ook de ontwikkeling en begeleiding van medewerkers krijgt veel aandacht (professionele leergemeenschappen, PLG's).
- Planet: voor de gebouwen zijn duurzaamheidsmaatregelen getroffen. Voor de leerlingen zijn er onderwijskundige projecten om het duurzaamheidsbewustzijn te bevorderen, onder andere de duurzaamheidschallenge. Daarnaast worden er vanuit de school verschillende goede doelen-projecten gesteund in binnen- en buitenland met intensieve betrokkenheid van leerlingen vanuit de gedachte 'je naaste liefhebben als jezelf'.
- Profit: de school is een non-profitorganisatie met aandacht voor een goede bedrijfsvoering en continuïteit.

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN VERBONDEN PARTIJEN

- Landelijk samenwerkingsverband Passend Onderwijs (samen met alle reformatorische V(S)O-scholen).
- Sterk Techniek Onderwijs (STO) met andere VO-scholen in de regio (Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College en het Willem van Oranje College).
- Reformatorische Academische Opleidingsschool (RAOS).
- School & Bedrijf (samenwerking tussen VO-scholen, bedrijfsleven en lokale overheden, onder andere organiseren van Game On.)
- Het I-lab, een samenwerking van scholen, bedrijven en overheid om praktijkleren met innovatie in het vaandel te bevorderen.

ONTWIKKELINGEN BIJ OF IN RELATIE TOT VERBONDEN PARTIJEN, WAARONDER SAMENWERKINGSVERBANDEN

- Samenwerkingsverband: verdere implementatie van Passend Onderwijs; voorkomen van thuiszitters; op weg naar inclusief onderwijs.
- RAOS (continueren reguliere activiteiten).

ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN ONDERZOEK

Het I-lab is gestart. Een tijdelijk huisvesting is gevonden in het gebouw van het Da Vinci College, direct naast onze school. In de toekomst zal de huisvesting van het I-lab verhuizen naar een schoolgebouw in de directe omgeving van onze school. Inmiddels zijn er een vijftal werkgroepen gestart (pilot). Als Gomarus nemen we aan vier van de vijf werkgroepen deel: Huis van Nu (duurzaamheid), Zorg voor Later (met onder andere inzet van domotica), challenges op locatie (met bedrijfsbezoeken) en dronetechniek (besturingssystematiek). We zien door deze mogelijkheden wel kansen om op termijn de samenwerking tussen de verschillende scholen onderling, maar ook tussen school en bedrijf, verder te benutten en uit te bouwen. Levensecht leren komt een stapje dichterbij. Vanuit Sterk Techniek Onderwijs (STO) is de werkgroep 'hotspots' ingericht, die ook voornamelijk gericht is op het inbrengen van innovatieve technieken.

Het I-lab is volop in ontwikkeling. Vanuit bedrijven komen de eerste opdrachten binnen. Samen met scholieren van andere VO-scholen, mbo's en hbo's gaan onze leerlingen werken aan praktische vraagstukken die om een creatieve oplossing vragen.

Een groep collega's gaat een specifieke opleiding volgen m.b.t. het begeleiden van onderzoek door leerlingen. Het doel van deze ontwikkeling willen we als volgt formuleren:

- er zou naar onze mening gewerkt moeten worden aan een gemeenschappelijk begrippenapparaat wat betreft het doen van onderzoek, zodat er een breed gedeeld vakoverstijgend onderzoeksjargon wordt vastgesteld;
- vervolgens moet er een doorlopende leerlijn onderzoeksvaardigheden komen vanaf klas 1 t/m klas 5/6 van havo/vwo;

- ten slotte is het noodzakelijk om dit bereiken en te implementeren dat er een professionaliseringstraject komt voor zowel collega's uit de onderbouw als de bovenbouw h/v om onderzoeksprocessen zo goed mogelijk te begeleiden.

PRESTATIEBOX

De 'prestatiebox' is een initiatief van de overheid om de kwaliteit van het onderwijs zichtbaar te verhogen. Daarvoor bestaat vanaf 2012 de regeling 'Actieplannen beter presteren en Leraar 2020 – een krachtig beroep!' Deze regeling wordt ook wel genoemd 'Regeling Prestatiebox Voortgezet Onderwijs'. Hiervoor zijn extra gelden beschikbaar gesteld. Echter, tegelijkertijd legt de overheid vast wat zij daarvoor terug wil zien. Deze doelen zijn getoetst aan ons SBP. Hieruit blijkt dat deze parallel lopen aan elkaar, zodat nauwelijks aanpassing van het reeds uitgestippelde beleid nodig is.

Hieronder volgen de gebieden waar onze school extra aandacht aan besteedt.

- Leerlingen behalen goede prestaties op de kernvakken én worden breed gevormd:
 - Hier wordt met name op Engels ingezet. Leerlingen komen gemiddeld twee niveaus (CVS) lager dan het landelijk gemiddelde vanuit de basisschool binnen. Er wordt extra aandacht aan gegeven door het aantal lessen uit te breiden. Daarnaast namen we deel aan een lectoraat Engels. Dit lectoraat is inmiddels opgevolgd door een Kenniskring.
- Opbrengstgericht werken. De plannen hierbij zijn:
 - Structureel de opbrengsten blijven volgen.
 - Extra examentrainingen (laten) geven.
 - Extra lessen geven.
 - Invoeren van nieuwe genormeerde toetsen.
 - Cursussen/opleiden docenten.
 - Schoolleiders professionaliseren.
- Omgaan met verschillen:
 - Invoeren van plusklassen.
 - Toekennen taakuren voor LD-docent in verband met differentiatie.
 - Toekennen taakuren voor LD-docent didactiek.
- Ambitieuze leercultuur:
 - Nieuwe maatwerktrajecten starten.
 - Opvolgen van de pilot projectklas in mavo 2.
 - Vwo+-programma, vwo-top (verder) uitrollen, ook naar de bovenbouw.

- Goed HRM-beleid:
 - Bestaande personeelsdossiers reorganiseren en digitaliseren.
 - Uitbreiden opvolgingsproces van functioneringsgesprekken.
 - Vergroting van de zelfreflectie: niet sparen, maar sparren.
 - Stimuleren van het volgen van deskundigheidsbevordering, onder andere door het volgen van de PLG's.
 - Stimuleren om meerdere en/of hogere bevoegdheden te halen.
 - Verbeteren tevredenheid van beginnende docenten.
 - Verbeteren begeleiding startende docenten en duale studenten.

3.4 KWALITEITSZORG

Kwaliteitszorg is een integraal onderdeel van de organisatie. De verantwoordelijkheid voor het leveren van kwaliteit ligt bij elke medewerker, maar daarnaast is wel een kwaliteitszorgsysteem nodig om te borgen dat het geleverde onderwijs en de diensten van een blijvend goed niveau zijn. Daarvoor hebben we een kwaliteitshandboek en -systeem waarin procedures zijn beschreven en waarin ook wordt bewaakt dat deze worden uitgevoerd.

Landelijk worden door de leden van de netwerkgroep 'Kwaliteit' ervaringen uitgewisseld en visitaties en audits georganiseerd. Leden van de netwerkgroep zijn de kwaliteitscoördinatoren van de reformatorische scholen.

In de toekomst willen we het huidige beleid continueren, waarbij zal worden ingespeeld op wijzigingen in het toezichtkader.

3.5 MBO

Zoals bekend is, zijn er ook studenten vanuit het Hoornbeek College (Amersfoort) die hun opleiding volgen binnen de muren van de Gomarus scholengemeenschap. Zij werken met lesmateriaal van het Hoornbeek. Examinering van de studenten valt ook volledig onder verantwoordelijkheid van het Hoornbeek. De docenten die lesgeven aan deze studenten zijn echter in dienst van de Gomarus. Zij werken dan op basis van detachering voor het Hoornbeek. De Gomarus en het Hoornbeek hebben een overeenkomst getekend waarin verantwoordelijkheden en praktische zaken geregeld zijn. Denk hierbij aan de financiën en het doorrekenen van uren van docenten die lesgeven aan de studenten van het Hoornbeek. De studenten van niveau 2 zijn vooral gebaat bij een stuk duidelijkheid en bekendheid. Een belangrijke doelstelling is te zorgen voor een doorlopende leerlijn. Doordat de studenten hun opleiding vervolgen binnen een vertrouwde omgeving, komt dat hun resultaten ten goede.

De mogelijkheid om het vmbo op de Gomarus te vervolgen met een mbo-opleiding geldt voor leerlingen die BWI hebben gevolgd.

3.6 INTERNATIONALISERING

- Het afgelopen jaar hebben er door de coronacrisis weinig activiteiten plaatsgevonden. Wel heeft er een grondige bezinning plaatsgevonden. De uitkomst hiervan is dat we doelen vanuit de ‘Wet voor burgerschapsonderwijs’ meer willen integreren in ons excursiebeleid en internationalisering.
- Voor de toekomst verwachten we het beleid uit het verleden te continueren, en zoals hiervoor is opgemerkt, meer in het kader te zetten van burgerschapsdoelen. In dat kader is er opnieuw een Erasmus+-subsidie aangevraagd, die met name in het teken zal staan van uitwisselingsprojecten/programma’s met scholen en bedrijven in diverse Europese landen. Het voornemen is ook om internationalisering meer systematisch aan de orde te laten komen in de diverse vakken als onderdeel van het primaire proces.

4. BEDRIJFSVOERING

4.1 PERSONEELSZAKEN

STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

Het P&O-beleidsplan wordt afgestemd met het centraal Strategisch beleidsplan. Het vorige P&O-beleidsplan liep over de periode 2017-2020. Door het vertrek van de directeur bedrijfsvoering en de vele werkzaamheden rond de coronapandemie is er onvoldoende tijd geweest om in 2021 een nieuw beleidsplan te formuleren. Met 2021 als tussenjaar wordt in 2022 het P&O-beleidsplan geactualiseerd.

WERVING EN SELECTIE

De werving van onderwijsgevend personeel bleef een voortdurend punt van zorg. Ondanks de samenwerking met de andere reformatorische VO-scholen in het project ‘En dan ben je leraar’ bleef het moeilijk om bevoegd en bekwaam personeel te vinden. Toch kunnen we met dankbaarheid melden dat de meeste vacatures mochten worden ingevuld. Daarbij helpt ook de jarenlange samenwerking met Westerduin-Adhocdocent. Kortdurende vacatures bij vervanging van een docent in verband met zwangerschapsverlof of wegens langdurige ziekte waren - en zijn - zeer moeilijk te vervullen. Grotendeels werden deze ingevuld met extra inzet van eigen personeel, maar het kwam helaas ook voor dat lessen kwamen te vervallen.

BEVOEGDHEID EN BEKWAAMHEID

In 2021 hadden relatief veel docenten hun tweede- of eerstegraadslesbevoegdheid behaald. Ten opzichte van 2020 is het bevoegdheidspercentage daarom van 73% naar 81% gestegen. 13% van de docenten waren zogenaamd benoembaar, omdat zij de opleiding nog volgden. Voor het resterende deel werd onbevoegd lesgegeven, omdat voor deze vakken geen bevoegd, maar wel bekwaam personeel kon worden ingezet. Door de coronapandemie en de lockdowns waren een aantal nascholingsactiviteiten geannuleerd. In verband met de herstelopdrachten vanuit het inspectierapport waren meerdere extra dag(del)en ingezet voor nascholing van het personeel op het gebied van seksuele diversiteit enz.

VERZUIM, CORONAPANDEMIE EN PREVENTIE

Het jaar 2021 is afgesloten met een gemiddeld verzuim van 4,96%. Ten opzichte van 2020 is dat een stijging van 1,31%. Daarbij speelde de coronapandemie vanzelfsprekend een grote rol. Een groot aantal collega's heeft in mindere of meerdere mate een besmetting door moeten maken. Een aantal collega's hebben nog maanden last (gehad) van de bijwerkingen van dit virus. Met behulp van de bedrijfsarts en inzet van revalidatie proberen we de betreffende collega's weer gefaseerd te laten reintegreren voor de (lesgevende) taken. Door het consequent vasthouden van de basisregels (1,5 meter afstand, handen wassen en ventileren) probeerden we in 2021 de besmettingen te beperken. Ook met de ruimhartige inzet van zelftesten probeerden we op tijd de besmettingsbronnen op te sporen.

WERKDRUK EN CONVENANTGELDEN

Eind 2019 zijn de zogenaamde convenantgelden (werkdrukverlichting voor het OP) ontvangen. In het jaar 2020 zijn in overleg met de Medezeggenschapsraad (MR) afspraken gemaakt over de inzet van deze gelden om de werkdruk te verminderen. De gemaakte afspraken golden ook voor het jaar 2021. De gelden worden besteed voor:

- inzet extra uren voor het mentoraat;
- inzet van leswaarnemers om lesuitval te voorkomen en het aantal uren dat de docenten moeten invallen te verminderen;
- inzet van ouderejaarsleerlingen als surveillant en toezichthouder tijdens pauzes.

Als gevolg van de lockdown is de inzet van leswaarnemers in 2021 minder geweest dan gepland. De inzet van leerling-surveillanten is in 2021 niet doorgegaan. Hierdoor zal ook na schooljaar 2022-2023 nog enige tijd gebruikgemaakt worden van deze gelden voor genoemde doelen.

ONTSLAG EN (VERVROEGD) PENSIOEN

Elk jaar zijn er wel weer collega's die ontslag nemen of van wie het tijdelijk dienstverband niet wordt verlengd. Daarbij spelen de steeds krappere wordende arbeidsmarkt in het algemeen en de oplopende personeelstekorten op andere scholen in het bijzonder een grote factor in deze arbeidsmarktbaarheid. Maar ook reistijd en de hoge brandstofkosten zijn factoren die collega's aan het denken zetten om te solliciteren naar vacatures die dichterbij zijn.

Als ontslag moet worden gegeven vanuit de werkgever wordt (waar nodig) gezocht naar een duurzame herplaatsing op de arbeidsmarkt met behulp van een loonbaanbegeleidingstraject.

Binnen het strategisch personeelsbeleid proberen we vroegtijdig te anticiperen op de vacatures die ontstaan door pensionering. De focus ligt met name op de 'tekortvakken' en de vakken binnen het eerstegraadslesgebied. Een trend is zichtbaar dat docenten sneller kiezen voor deeltijdwerk (minder lessen), maar ook om eerder met prepensioen te gaan. Dit maakt het strategisch steeds lastiger om op tijd de kwaliteit en kwantiteit te kunnen waarborgen. Anderzijds zijn er ook energieke, gepensioneerde docenten die willen blijven lesgeven. We maken van hun senioriteit (kennis en ervaring) graag gebruik.

4.2 FACILITAIR

HUISVESTING/INVESTERING

In 2021 zijn er een aantal kleine interne verbouwingen geweest. Een groter project was de realisatie van de ‘infrahal’; in deze binnenruimte kunnen leerlingen de typisch buitenberoepen, zoals bijvoorbeeld stratenmaker, leren. Deze hal is gedeeltelijk gerealiseerd door subsidiegelden en gedeeltelijk door bedrijven.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor het aanpassen van de ventilatie in een gedeelte van het gebouw (2000). Dit gedeelte van het gebouw voldoet niet aan de huidige – aangescherpte – normen voor de luchtverversing per lokaal. Daarnaast worden energiebesparende maatregelen meegenomen door middel van warmtepompen en warmteterugwinning. Dit zal in 2022 worden gerealiseerd; er is subsidie toegekend vanuit de overheid.

Wat onderhoud betreft, zijn er een aantal buitengevels (aan de regenkant) gereinigd en geïmpregneerd. Doordat het gebouw ouder wordt en de stenen poreus worden, is de kans op algengroei groter; daarom hebben we deze behandeling noodzakelijk geacht.

TERREIN

Het terrein is de laatste twee jaar ook aangepakt; er is door een architect een nieuwe indeling gemaakt voor schoolplein en beplanting. Het parkeerterrein achter de school is ook opgehaald en er is beplanting aangebracht. Ten slotte is zowel op het schoolplein als op het parkeerterrein nieuwe ledverlichting geplaatst; hiermee geven wij meteen invulling aan het thema duurzaamheid.

Er is door de gemeente een integraal huisvestingplan (QuickScan) gemaakt van alle scholen binnen Gorinchem. In de toelichting van dit rapport wordt het volgende verwoord van de Gomarus:

‘Een schoolgebouw waar alle onderwijsniveaus worden aangeboden en waar wordt ingespeeld op de continue veranderingen in de maatschappij en het onderwijsveld. Door regelmatig en intensief onderhoud verkeert het gebouw op alle fronten in uitstekende staat. Het is een voorbeeld voor andere scholen: door frequent en planmatig handelen kunnen schoolgebouwen vaak jarenlang mee op het gewenste niveau.’

DUURZAAMHEID

Het gebouw in Gorinchem is zoals aangegeven geheel voorzien van ledverlichting. In voorgaande jaren was al het nodige vervangen op dit gebied en in 2021 is het gehele gebouw hiervan voorzien, inclusief de noodverlichting. Dit geeft een aanzienlijke energiebesparing en het levert ook meer licht op.

De duurzaamheidscommissie is in 2021 aan de voorbereiding begonnen voor het gescheiden inzamelen van afval; hiervoor is een enquête uitgezet onder het personeel, waar positief op gereageerd is. Dit project zal in 2022 worden gerealiseerd en hiermee geven wij concreet invulling aan onze Bijbelse verantwoordelijkheid voor een beter milieu. Zie ook 3.2.

5. FINANCIËLE STAND VAN ZAKEN

5.1 TOELICHTING

Opnieuw ligt er ook in financieel opzicht een bijzonder jaar achter ons. De overheid heeft besloten ook het onderwijs op grote schaal financieel te steunen. Dit gebeurde met de zogenaamde NPO-gelden. NPO staat voor Nationaal Programma Onderwijs. Als school hebben we hiervoor een bedrag binnengekregen van circa €1,5 miljoen. Ook al staan hier nog geen volledige uitgaven tegenover, het binnengekomen bedrag moet als baten worden verwerkt, waardoor een sterk vertekend beeld ontstaat van de financiële situatie. In 2019 ontvingen we de zogenaamde convenantgelden, die bedoeld zijn om de werkdruk te verminderen. Er zijn plannen gemaakt hoe we deze gelden willen inzetten. Echter ook deze uitgaven vertekenen de normale bedrijfsvoering. In de hoofdstukken 5.2, 5.3 en 5.4 spreken we daarom alleen over de resultaten uit de 'normale' bedrijfsvoering. In hoofdstuk 5.5 geven we de verantwoording over ontvangsten en uitgaven over de convenantgelden en de coronasubsidies. In hoofdstuk 5.6 en ook in de officiële jaarrekening (Hoofdstuk E Jaarrekening) gaat het over het totaal van alle inkomsten en uitgaven. Dit wordt gedaan, omdat de overheidsvoorschriften het vereisen.

5.2 TOELICHTING OP DE RESULTATEN TEN OPZICHTE VAN DE BEGROTING

Exclusief inkomsten en uitgaven voor convenantmiddelen en corona subsidies.								
CFI	Omschrijving	2020	2021	1e	2e	3e	4e	Totaal
Code		Werkel.	Begroting	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	2021
3 BATEN								
3.1	Rijksbijdragen OCW	16.595	16.860	3.987	4.018	4.446	4.664	17.115
3.2	Overige overheidsbijdragen	282	276	68	78	68	71	285
3.5	Overige Baten	765	784	157	178	165	214	714
TOTALE BATEN		17.641	17.920	4.212	4.274	4.679	4.949	18.114
4 LASTEN								
4.1	Personeelslasten	14.639	14.621	3.582	3.663	3.552	3.763	14.560
4.2	Afschrijvingen	1.106	1.092	327	330	329	367	1.353
4.3	Huisvestingslasten	941	929	151	129	168	188	636
4.4	Overige lasten	917	1.268	273	184	278	296	1.031
TOTALE LASTEN		17.603	17.911	4.333	4.306	4.326	4.615	17.580
SALDO BATEN EN LASTEN		38	9	-121	-33	353	334	533
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		-143	-159	-38	-35	-36	-35	-144
EXPLOITATIE RESULTAAT		-105	-150	-160	-68	317	299	389

Naast bovenstaand overzicht dat de normale bedrijfsvoering weergeeft zijn er nog de volgende inkomsten/uitgaven die betrekking hebben op de convenantgelden en corona subsidies in het jaar 2021:								
		Inkomsten:	Uitgaven:					
Convenantgelden		0	28	(Deze zijn in 2019 ontvangen)				
Inhaal en ondersteuningsprogramma		77	77	(In 2020 ontvangen, doch via balans naar 2021)				
Extra Hulp in de Klas		212	197					
Ondersteuning examenkandidaten		91	0					
NPO gelden (basis)		1.247	213					
Totaal		1.627	515	Resultaat Convenant en subsidies				1.112
Verwacht resultaat voor 2021:		389	+	1.112	=	1.501		

De normale bedrijfsvoering heeft een begroting met een tekort van €150.000. Het behaalde resultaat is een plus van €390.000. Met andere woorden: we deden het ruim €500.000 beter dan begroot. Uiteraard zijn er veel gebeurtenissen die dit hebben beïnvloed. Het voert te ver om ze allemaal te noemen. Daarom beperken we ons hier tot de grootste verschillen. In hoofdstuk 'E Jaarrekening', onder model 'MB', staat een uitgebreidere toelichting.

- a. Van het reformatorisch samenwerkingsverband is een extra bijdrage ontvangen van in totaal €116.000. Dit betreft voornamelijk een generiek hogere bijdrage per leerling

en daarnaast een correctie over het aantal lwoo- en vso-leerlingen over het huidige en voorgaande jaar.

- b. De salarisgerelateerde kosten en opbrengsten zijn in totaal €100.000 lager:
 - 1. Het aantal fte is 1,7 lager dan begroot. Dit is het gevolg van de verlaging van de lessentabel vanaf 1 augustus (-/- 0,9). Het ziekteverlof was hoger (1,5). Een behoorlijk aantal tijdelijke of permanente vacatures (-/-2,3). In totaal gaat het hier om een voordeel van €100.000.
 - 2. De vergoeding van de overheid, gerelateerd aan de kosten van de cao en de wijziging van de sociale premies, bracht €100.000 aan extra kosten met zich mee.
 - 3. De kosten gerelateerd aan het Eigen Risico voor WW en WGA waren €40.000 lager.
 - 4. De herziening van de jubileumvoorziening gaf een voordeel van €35.000.
- c. De uitgaven voor scholingskosten zijn circa €55.000 lager.
- d. De stelselwijziging voor groot onderhoud geeft een voordeel van €140.000.
- e. Ook de uitgaven van de vakgroepen zijn met een bedrag van €85.000 onder de begroting gebleven.

Punt a en b hebben deels een incidenteel en deels een blijvend karakter. De punten c en e betreffen incidentele gevallen. Punt d betreft een structurele wijziging.

5.3 STELSELWIJZIGING GROOT ONDERHOUD

Afgelopen jaar heeft de overheid besloten dat de in het verleden gebruikte methode van de voorziening voor groot onderhoud niet meer is toegestaan. Als school hebben we ons hierop bezonnen. Uiteindelijk is besloten om met ingang van het jaar 2021 al het onderhoud te activeren. Dit heeft tot gevolg dat de voorziening groot onderhoud per einde van het jaar 2020 voor een bedrag van €1,2 miljoen aan het Eigen Vermogen is toegevoegd. Tegelijkertijd is het onderhoud dat vanaf 2012 heeft plaatsgevonden als activa opgenomen, wat het Eigen Vermogen met €1,7 miljoen heeft verhoogd. De totale stijging van €2,9 miljoen is als bestemmingsreserve voorlopig op de balans apart gehouden van het 'normale' Eigen Vermogen. Bij het uitwerken van de nieuwe vermogensvisie in de loop van 2022 zal worden bekeken in hoeverre het zinvol is om dit bedrag apart te houden.

5.4 SUBSIDIES

Ook het afgelopen jaar zijn weer diverse subsidies ontvangen. Dit laat een nogal wisselend beeld zien over de jaren heen.

- a. Een langlopende subsidie die voor onze school van belang is, is de zogenaamde lerarenbeurs. Hierdoor is het mogelijk om (beginnende) docenten studie-uren toe te kennen in hun normjaartaak. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het aantal (beginnende) docenten dat een eerste of tweede studie begint.
- b. Daarnaast hebben we opnieuw een subsidie ontvangen voor een zij-instromer ¹⁾.
- c. In het afgelopen jaar ontvingen we opnieuw subsidie om de doorstroom van leerlingen vanuit de mavo naar de havo en/of het mbo te verbeteren. Dit geld wordt ingezet voor extra huiswerkbegeleiding en het inzetten van buddy's, waarbij

- leerlingen op een individuele wijze worden geholpen om dat stapje extra te zetten dat nodig is om de doorstroming naar het vervolgonderwijs te verbeteren.
- d. Er zijn bedragen ontvangen voor eerder toegekende subsidies voor een betere doorstroming van het PO naar het VO. Bij de ene richten we ons met name op het vak Engels, bij de andere vragen we meer aandacht voor techniekonderwijs ¹⁾.
 - e. Vanuit het reformatorisch samenwerkingsverband (Passend Onderwijs) wordt vier jaar lang een subsidie ontvangen voor hoogbegaafdheid. Het doel hiervan is om extra ondersteuning te kunnen geven aan leerlingen die meer- en/of hoogbegaafd zijn.
 - f. Er is subsidie ontvangen voor ‘versterking van het techniekonderwijs’. De zogenaamde reparatiegelden ontvingen we tot en met 2019 op voorhand. Vanaf 2020 worden ze per kwartaal achteraf ontvangen op declaratiebasis. Zie ook 3.2.
 - g. Verder ontvingen we nog een aantal kleinere subsidies, zoals subsidies om voortijdig schoolverlaten te voorkomen, gezonde school enz.

1) Deze subsidies worden bij binnenkomst verwerkt als ‘vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ’ (2.4.10.2). Zijn er kosten die betrekking hebben op deze onderwerpen, dan vallen deze bedragen vrij onder ‘overige subsidies OCW/EZ’ (3.1.2.x), of worden in mindering gebracht op gedane investeringen.

5.5 VERANTWOORDING CONVENANTGELDEN EN CORONASUBSIDIES

Hieronder vindt u op hoofdlijnen de financiële verantwoording van de bovengenoemde gelden. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel van de ontvangen middelen is besteed en hoeveel van deze middelen nog beschikbaar zijn.

CONVENANTGELDEN

Deze zijn ontvangen in 2019 en bedragen in totaal €277.000. Ze zijn bedoeld als werkdrukverlichting voor docenten. Het was de intentie om deze in te zetten voor extra mentoraat, leswaarnemers en pauzestewards. Daar er in 2020 en 2021 echter ook andere gelden beschikbaar kwamen waarbij de bestedingsruimte beperkter was dan de convenantgelden is ervoor gekozen om die eerst in te zetten. Zie ook 4.1.

<u>Convenantgelden</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Ontvangsten	277.000		
Uitgaven		-18.000	-28.000
Saldo	277.000	259.000	231.000

INHAAL EN ONDERSTEUNINGSPROGRAMMA'S

In het jaar 2020 is deze coronasubsidie aangevraagd en ontvangen. Overigens is deze post als passiva op de balans opgenomen en vrijgevallen op het moment dat er ook uitgaven tegenover stonden. Het programma voor deze activiteiten hebben we uitbesteed aan Lector in Gorinchem en de Praktijk voor Remedial Teaching en huiswerkbegeleiding in Zaltbommel.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
<u>Inhaal en ondersteuningsprogramma</u>			
Ontvangen		90.000	
Uitgaven		-13.000	-77.000
Saldo	0	77.000	0

EXTRA HULP IN DE KLAS

Zowel voor de regio Gorinchem als voor de regio Zaltbommel hebben we tweemaal een beroep op deze coronasubsidie gedaan. De gelden die we hiervoor hebben ontvangen, hebben we als volgt besteed:

Extra inzet van eigen personeel	€12.000
Inzet van leswaarnemers	€20.000
Inzet van lesondersteuners	€16.000
Huiswerkbureaus	€20.000
Extra mentoruren	€62.000
Maatwerkuren	€67.000

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
<u>Extra Hulp in de Klas (1+2)</u>			
Ontvangen			212.337
Uitgaven			-197.000
<u>Nog te plannen uitgaven</u>			
Saldo	0	0	15.337

NPO-GELDEN: BASIS, VBO EN EXTRA ACHTERSTANDEN

Dit is veruit het grootste coronaprogramma dat binnen de school loopt. In het bestuursverslag wordt hier in hoofdstuk 3.2 ook al over geschreven. Voor de totstandkoming is een schoolbreed onderzoek geweest, waarbij diverse interventies zijn gekozen uit de zogenaamde menukaart die de overheid heeft aangereikt. Collega's zijn gevraagd om ideeën aan te leveren via vakgroepleider of teamleider. Hierbij is gelet op de vraag of de effecten duurzaam zijn, maar ook of ze zullen leiden tot een directe verbetering voor de leerlingen. De plannen zijn besproken met de Medezeggenschapsraad, die ook zijn instemming hiermee heeft betuigd. De ouders zijn via nieuwsbrieven ingelicht over onze plannen. Ook zijn zij uitgenodigd om contact op te nemen met de mentor. Als we terugkijken, dan zien we door de inzet van de beschikbare middelen een merkbare verbetering op het gebied van zowel de schoolresultaten als de sociale aspecten. Minder leerlingen 'staan op zitten blijven' en meer leerlingen ervaren de positieve sociale kanten van het schoolleven. Daar er onvoldoende eigen personeel beschikbaar is, hebben we gebruikgemaakt van twee huiswerkbureaus. Gevolg hiervan is dat 27% van de NPO-uitgaven is gegaan naar personeel niet in loondienst (PNIL).

In onderstaande tabel is te zien welke middelen voor welke interventies vanuit de menukaart beschikbaar zijn gesteld.

Interventie	Besteding in €
A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	2.300

B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	18.300
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	59.800
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	0
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning	96.000
F. Faciliteiten en randvoorwaarden: activiteiten die randvoorwaardelijk/ ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie	36.400
G. Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten en/of dotatie aan een bestemmingsreserve NPO	0
Totaal	212.800

In het voorjaar van 2022 wordt er opnieuw een scan gemaakt. Alle mentoren zullen vragen beantwoorden over eventuele leer- en/of kennisachterstanden van de leerlingen en ook over de motivatie van de leerlingen (NPO-scan deel 1). Vervolgens zullen de leerlingen zelf worden bevraagd op hun welbevinden (NPO-scan deel 2). Aan de hand van de resultaten van deze NPO-scan zullen weer beslissingen worden genomen voor het inzetten van de middelen voor het schooljaar 22-23.

Middelen die na de schooljaren 21-22 en 22-23 nog niet zijn uitgegeven, zullen in de schooljaren 23-24 en 24-25 worden uitgegeven op een vergelijkbare wijze als in 21-22 en 22-23, zij het dat het dan uit te geven bedrag natuurlijk lager zal zijn. Er zullen dan dus wel prioriteiten moeten worden gesteld.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
<i>NPO gelden basis + extra vbo + achterstanden</i>			
Ontvangen			1.247.364
Uitgaven			-212.803
Saldo	0	0	1.034.562

NPO-ONDERSTEUNING EXAMENKANDIDATEN

Deze gelden zijn ontvangen vanwege de mogelijkheid om in een extra tijdvak examen af te leggen. Daar van deze mogelijkheid op onze school nauwelijks gebruik is gemaakt, hebben we geen kosten geregistreerd die hieraan gerelateerd kunnen worden.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
<i>NPO ondersteuning examenkandidaten</i>			
Ontvangen			91.364
Nog te plannen uitgaven			
Saldo	0	0	91.364

SAMENVATTING

Als we bovenstaande cijfers samenvatten, komen we tot de conclusie dat er ultimo 2021 een bedrag in de algemene reserve is opgenomen van €1.372.263. Deze middelen kunnen de komende jaren worden besteed om achterstanden weg te werken.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Totaal			
Totaal inkomsten	277.000	90.000	1.551.065
Totaal uitgaven	0	-31.000	-514.803
Saldo	277.000	59.000	1.036.263
Saldo cummulatief	277.000	336.000	1.372.263

5.6 OVERIGE ONTWIKKELINGEN

FUNCTIEMIX

Om het imago van het leraarschap te verbeteren en de relatieve achterstand ten opzichte van het bedrijfsleven te verkleinen, is in 2008 door de overheid een meerjarig initiatief ontplooid om een groot aantal docenten een hogere functie te geven. Er zijn streefcijfers opgesteld waaraan een school moet voldoen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen scholen in de Randstad en scholen daarbuiten. Daar onze school in Gorinchem nog juist binnen de Randstadregio ligt, zijn de doelen hoger dan voor scholen buiten deze regio. Hiervoor wordt ook meer geld ontvangen. In 2014 is een tool ter beschikking gekomen waarmee de scholen kunnen berekenen in hoeverre de ontvangen en toegezegde gelden voldoende zijn om de doelen te behalen. Onze school komt uit op een haalbaarheidspercentage van circa 61%. Dat wil zeggen dat de toegezegde middelen slechts 61% van de uitgaven zullen dekken. Vandaar dat volgens de regels een aanpassing van de doelstelling heeft plaatsgevonden naar 61%. Tot en met 2014 ontvingen we elk jaar meer geld voor de functiemix dan er uitgaven waren. Dit overschot werd verantwoord onder de post kortlopende schulden. Jaarlijks wordt bekeken wat de uitgaven zijn voor de functiemix. Eenzelfde bedrag valt vervolgens vrij vanuit deze schuld en wordt verantwoord als baten. Ook moet worden opgemerkt dat Zaltbommel niet in de Randstadregio valt. Het gevolg daarvan is dat de inkomsten circa €80.000 lager zijn, waardoor de voorziening sneller zal zijn uitgeput.

5.7 DE FINANCIËLE POSITIE

De financiële kengetallen (ratio's) zijn bedoeld als indicator voor hoe de school ervoor staat en om eenvoudig te kunnen vergelijken met andere scholen. Helaas wordt in het sectorgemiddelde geen rekening gehouden met doordecentralisatie. Vergelijking van onze kengetallen met landelijke cijfers is in een aantal gevallen dan ook minder relevant. In de loop van 2020 is een bedrag van €1.250.000 vanuit de Stichting VB als private reserve aan het vermogen toegevoegd. Waar dit relevant is, zijn de kengetallen dan ook gesplitst in kengetallen gebaseerd op het publieke vermogen en kengetallen gebaseerd op het totale vermogen. Onderstaande kengetallen zijn inclusief de inkomsten en uitgaven van de convenantgelden en de coronasubsidies.

FINANCIËLE KENGETALLEN

		<u>Signalerings</u>		<u>2020</u>	<u>2020 sector gemiddelde</u>
		<u>grens</u>	<u>2021</u>		
Solvabiliteit 1	Publiek	-	38%	32%	44%
	Totaal		43%	37%	
Solvabiliteit 2	Publiek	< 30%	44%	39%	60%
	Totaal		48%	43%	
Liquiditeit	Publiek	< 0,75	1,9	1,2	1,9
	Totaal		2,4	1,7	
Rentabiliteit	Publiek	3 jaar < 0%	7,6%	-0,7%	-0,3%
	Totaal		7,6%	-0,7%	
Normatief vermogen	Publiek	> € 10.537.259	€ 6.391.898	€ 4.890.122	
Idem als % van de inkomsten	Publiek		32,4%	27,7%	
Theoretisch benodigd weerstandsvermogen	Totaal		€ 910.007	€ 918.220	
Beschikbaar weerstandsvermogen	Totaal		€ 7.641.815	€ 6.140.455	
Ratio weerstandsvermogen	Totaal		8,4	6,7	
Beschikbaar weerstandsvermogen %	Totaal		38,7%	34,8%	
Kapitalisatiefactor	Publiek	> 35%	36%	31%	39%

SOLVABILITEIT 1

Het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Daar het balanstotaal is toegenomen met het gebouw in Zaltbommel, is deze ratio niet meer vergelijkbaar met het landelijke cijfer.

SOLVABILITEIT 2

Het eigen vermogen en de voorzieningen als percentage van het balanstotaal.

Daar het balanstotaal is toegenomen met het gebouw in Zaltbommel, is deze ratio niet meer vergelijkbaar met het landelijke cijfer.

LIQUIDITEIT (CURRENT RATIO)

De vlottende activa in verhouding tot de kortlopende schulden.

Door dit cijfer wordt getoond in hoeverre een organisatie aan zijn kortetermijnverplichtingen kan voldoen.

RENTABILITEIT

De verhouding tussen het resultaat en de totale inkomsten.

In dit cijfer wordt de winstgevendheid uitgedrukt. De overheid ziet hier graag een marge van 0-5% en wordt ongerust als het kengetal meer dan drie jaar negatief is. Het hangt echter sterk af van de uitgangspositie om vast te stellen wat het streefpercentage moet zijn.

NORMATIEF VERMOGEN

Het totaal van (0,5 x aanschafwaarde gebouwen x 1,27) + (boekwaarde overige Materiële Vaste Activa) + (0,5 x totale baten).

Indien het eigen vermogen hoger is dan het normatief vermogen, is dit het signaal dat er mogelijk sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

THEORETISCH BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

De som van de individueel gekwantificeerde risico's gekwadrateerd en daar vervolgens de wortel van.

Dit is het vermogen dat theoretisch beschikbaar moet zijn om de risico's die de school loopt, op te kunnen vangen.

BESCHIKBAAR WEERSTANDSVERMOGEN

Het eigen vermogen.

Het vermogen dat beschikbaar is om de risico's die de school loopt, op te kunnen vangen.

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

Het beschikbare eigen vermogen gedeeld door het theoretisch benodigde weerstandsvermogen.

Interne richtlijn van onze school is dat deze ratio niet onder de 1,2 of niet boven de 1,9 mag komen. Op dit moment zitten we daar fors boven. Dit komt vanwege het bedrag aan coronasubsidies dat nog niet is uitgegeven, de toevoeging vanwege de stelselwijziging groot onderhoud en doordat ook een het bedrag privaat vermogen hierin is opgenomen.

ANALYSE VAN DE KASTROMEN

In 2020 was de liquiditeit toegenomen door de toevoeging van het privaat vermogen (vanwege het opheffen van de Stichting VB). In 2021 zien we een verdere toename vanwege de coronasubsidies.

TREASURY MANAGEMENT

In 2016 is de nieuwe 'Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670), houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016)' uitgekomen. Het treasurystatuut van de Gomarus is in het najaar van 2016 hierop aangepast. In de dagelijkse praktijk wordt hier uitvoering aan gegeven door de overtollige gelden te plaatsen op 'risicomijdende' (spaar)rekeningen. Ook de lening die is afgesloten voor de financiering van het schoolgebouw in Zaltbommel (doordecentralisatie) is afgesloten in lijn met dit statuut. Overigens is voor deze lening een garantie afgegeven door de gemeente Zaltbommel.

5.8 BESTEMMING RESULTAAT

Het resultaat over de publieke activiteiten van 2021 is toegevoegd aan de publieke algemene reserve. Zoals blijkt uit bovengenoemde cijfers is het weerstandsvermogen groter dan nodig. In de meerjarenraming zien we een verdere toename van het weerstandsvermogen. Het komende jaar zullen we ons bezinnen hoe hiermee om te gaan. Het resultaat over de private activiteiten is, na aftrek van de afboeking van de bestemmingsreserve, toegevoegd aan de private algemene reserve.

B. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

A. ALGEMEEN

PROCES VAN BEGROTEN

Om de continuïteit op de langere termijn te borgen, zijn we al vele jaren gewend een begroting en een meerjarenraming op te stellen. Dit betreft altijd het komende jaar tot in detail (begroting) en de volgende vier jaren op hoofdlijnen (raming). Om tot deze begroting/meerjarenraming te komen, wordt eerst gekeken naar de leerlingenprognose voor de komende jaren. Deze leerlingenprognose wordt gebruikt om zowel de verwachte inkomsten als de benodigde formatie te berekenen. Deze formatie bepaalt uiteindelijk de hoogte van de salariskosten, die vaak 80% van de totale uitgaven zijn. Ten slotte worden ook de overige inkomsten en uitgaven berekend. Dit gebeurt op basis van het afgelopen jaar, het lopende jaar, aangevuld met bekende wijzigingen in de toekomst. In de toelichting die wordt geschreven bij het begrotingsdocument wordt aangegeven wat de uitgangspunten en de randvoorwaarden zijn, die hebben geleid tot de desbetreffende begroting.

BEGROTING/MEERJARENRAMING 2022 – 2026

Tijdens het opstellen van de begroting voor het jaar 2022 zijn we uitgegaan van een overschot op de normale bedrijfsvoering van €190.000. Dit is structureel hoger dan de voorgaande jaren. Oorzaken hiervoor zijn met name het toegenomen aantal leerlingen, waarvoor nauwelijks extra formatie nodig is, en de stelselwijziging groot onderhoud. Betrekken we de uitgaven convenantsgelden en coronasubsidies erbij, die zijn ontvangen in 2021 en waarvoor de uitgaven in de toekomst liggen, dan wordt dit overschot een tekort van €380.000.

De meerjarenraming laat ook de daaropvolgende jaren overschotten zien. Een globale berekening toont dat op basis van de meerjarenraming er de komende jaren gemiddeld een bedrag van €200.000 ruimte is voor nieuwe initiatieven. Bezinning op deze nieuwe situatie zal de komende periode plaatsvinden.

In het algemeen kan worden gesteld dat de meerjarenraming wordt opgesteld zonder rekening te houden met de inflatie. Uitgangspunt is de verwachting dat de inflatie aan de kostenkant zal worden gecompenseerd door een inflatiecorrectie aan de inkomstenkant, al moet wel worden bedacht dat dit geen automatisme is. Bij het opstellen van de meerjarenraming was de inflatie nog bijzonder laag. Ontwikkelingen daarna geven aan dat dit in de toekomst wel een punt van aandacht moet zijn.

Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de begroting/meerjarenraming verwijzen wij naar ons document 'Begroting 2022; Meerjarenraming 2023-2026'.

DE BEGROTING/MEERJARENRAMING IN CIJFERS

Omdat in de officiële begroting voornamelijk de ontwikkeling is beschreven van de 'normale' begroting, volstaan we hier met de cijfers van de 'officiële' begroting, dus inclusief de inkomsten en uitgaven van de convenantgelden en de coronasubsidies.

A1 KENGETALLEN

Kengetal (stand 31/12)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Personele bezetting in FTE						
- Management/directie *	4,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
- Onderwijzend personeel	153,3	154,2	155,4	154,0	152,3	153,0
- Overige medewerkers	22,7	22,7	22,7	22,7	22,7	22,7
Totaal	180,9	182,8	184,0	182,6	180,9	181,6
Leerlingenaantal **	1843	1854	1875	1852	1823	1835
* Dit is inclusief het CvB (1,0 fte) en het secretariaat (1,9 fte)						
** Exclusief MBO leerlingen						

Om te komen tot de prognose van de leerlingen wordt gebruikgemaakt van de bekende populatie op de basisscholen waarvan wij historisch gezien de meeste leerlingen betrekken. Op basis van de instroom van de laatste drie jaren berekenen we wat ons aandeel van die leerlingen zal zijn. De personele bezetting van management, directie en overige medewerkers is op korte termijn niet afhankelijk van het leerlingenaantal – in tegenstelling tot het onderwijzend personeel. Hoewel uiteraard niet een-op-een, toch is de relatie tussen het leerlingenaantal en het aantal docenten vrij hoog. Daarnaast wordt gekeken of er binnen de organisatie uren nodig zijn voor bepaalde projecten of dat er projecten kunnen worden beëindigd, zodat de uren weer vrijvallen.

In het schooljaar 2021-2022 hebben we een gunstige verhouding leerlingen/formatie. Voor de komende jaren is er reeds rekening mee gehouden dat deze verhouding minder gunstig zal zijn.

A2 BALANS 2021 - 2026

1	Activa	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	Vaste activa						
1.1	Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
1.2	Materiële vaste activa	12.116.171	12.355.171	11.897.296	11.509.171	11.306.921	10.675.171
1.3	Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
	Totaal vaste activa	12.116.171	12.355.171	11.897.296	11.509.171	11.306.921	10.675.171
	Vlottende activa						
1.4	Voorraden	0	0	0	0	0	0
1.5	Vorderingen	130.929	130.929	130.929	130.929	130.929	130.929
1.6	Effecten	0	0	0	0	0	0
1.7	Liquide middelen	5.686.028	4.900.695	4.814.570	5.118.695	5.139.945	5.415.695
	Totaal vlottende activa	5.816.957	5.031.624	4.945.499	5.249.624	5.270.874	5.546.624
	Totaal activa	17.933.128	17.386.795	16.842.795	16.758.795	16.577.795	16.221.795
2	Passiva						
		31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	7.641.815	7.265.815	6.935.815	7.058.815	7.101.815	6.994.815
2.2	Voorzieningen	1.020.286	1.005.286	991.286	991.286	991.286	991.286
2.3	Langlopende schulden	6.895.051	6.874.718	6.812.718	6.746.718	6.666.718	6.563.718
2.4	Kortlopende schulden	2.375.976	2.240.976	2.102.976	1.961.976	1.817.976	1.671.976
	Totaal passiva	17.933.128	17.386.795	16.842.795	16.758.795	16.577.795	16.221.795

TOELICHTING BIJ POST: MATERIËLE VASTE ACTIVA

De prognose hiervan is gebaseerd op de investeringsbegroting en het meerjarenonderhoudsplan zoals die zijn vastgesteld in de begroting/meerjarenraming. Voor het jaar 2022 staat de uitbreiding/vernieuwing van de ventilatie gepland voor het 'gebouw 2000'. In het jaar 2021 is daarvoor reeds subsidie ontvangen.

TOELICHTING BIJ POST: VORDERINGEN

De verwachting is dat de vorderingen in de toekomst weinig zullen fluctueren.

TOELICHTING BIJ POST: EIGEN VERMOGEN

De exploitatieresultaten worden in de betreffende jaren toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve.

TOELICHTING BIJ POST: VOORZIENINGEN

Deze voorzieningen betreffen nu alleen nog maar personeelsvoorzieningen en laten een redelijk stabiel beeld zien over de jaren heen. Er is gekeken hoe het verloop van de huidige balans is en daarna verwachten we dat het niveau hetzelfde zal blijven.

TOELICHTING BIJ POST: LANGLOPENDE SCHULDEN

Dit betreft de lening met de BNG die is afgesloten ter financiering van ons gebouw in Zaltbommel (doordecentralisatie). Deze lening wordt over een periode van veertig jaar annuitair afgelost.

TOELICHTING BIJ POST: KORTLOPENDE SCHULDEN

Deze zal de komende jaren lager worden doordat per saldo meer geld uit het fonds voor de functiemix zal worden betaald dan er binnenkomt. Zie ook 5.6.

A2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021 - 2026

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	18.742.405	17.877.000	17.781.000	18.006.000	17.812.000	17.556.000
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	285.062	272.000	272.000	272.000	272.000	272.000
3.5	Overige baten	713.751	759.000	721.000	721.000	721.000	721.000
	Totaal baten	19.741.218	18.908.000	18.774.000	18.999.000	18.805.000	18.549.000
Lasten							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	14.842.179	15.752.000	15.586.000	15.296.000	15.131.000	15.006.000
4.2	Afschrijvingen	1.353.349	1.401.000	1.400.000	1.445.000	1.479.000	1.481.000
4.3	Huisvestingslasten	635.574	628.000	628.000	628.000	628.000	628.000
4.4	Overige lasten	1.264.547	1.361.000	1.350.000	1.370.000	1.390.000	1.410.000
	Totaal lasten	18.095.649	19.142.000	18.964.000	18.739.000	18.628.000	18.525.000
	Saldo baten en lasten	1.645.569	-234.000	-190.000	260.000	177.000	24.000
5.1	Financiële baten	-5.222	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
5.5	Financiële lasten	-138.987	-136.000	-134.000	-131.000	-128.000	-125.000
	Totaal resultaat	1.501.360	-376.000	-330.000	123.000	43.000	-107.000

TOELICHTING BIJ POST: RIJKSBIJDRAGEN

De Rijksbijdragen zijn berekend met behulp van de leerlingenprognose. Daarnaast is rekening gehouden met de bekende gegevens van subsidies en dergelijke.

TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Vanaf 2019 ontvangen we van de gemeente Zaltbommel de bedragen voor de huisvesting in Zaltbommel.

TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE BATEN

Deze baten fluctueren over de jaren heen, omdat er regelmatig (nieuwe) subsidies binnenkomen of bestaande subsidies vervallen. Niet altijd is er een directe relatie met de kosten. In de meerjarenraming trekken we in het algemeen het gemiddelde van de afgelopen drie jaren door naar

de toekomst. De lagere baten wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere bijdragen van het Hoornbeek College door het teruglopend aantal mbo-studenten.

TOELICHTING BIJ POST: **PERSONEELSLASTEN**

Deze post wordt berekend op basis van het formatieplan en de lopende cao. Vervolgens wordt in elk jaar de periodiek van augustus toegevoegd. Daarnaast wordt gekeken naar de meer incidentele vormen van belonen als overuren, kosten van de functiemix, toe- of afname van taakuren enz., om zo tot een totaalbedrag van deze kosten te komen.

TOELICHTING BIJ POST: **AFSCHRIJVINGEN**

Deze wordt berekend op basis van de investeringsbegroting. De fluctuaties worden voornamelijk veroorzaakt door de aankoopcycli van ICT, boeken en het geactiveerde onderhoud.

TOELICHTING BIJ POST: **HUISVESTINGSLASTEN**

Daar de nieuwbouw en verbouw achter ons liggen, zullen deze kosten de komende jaren naar verwachting stabiel blijven.

TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE LASTEN**

De overige lasten zullen de komende jaren licht stijgen, daar uit ervaring blijkt dat de ICT-kosten sneller stijgen dan de normale inflatie.

TOELICHTING BIJ POST: **FINANCIËLE BATEN EN LASTEN**

Vanwege de omgekeerde rentestructuur wordt er rente betaald op de tegoeden bij de banken. De rentekosten op de lening voor Zaltbommel worden door de jaren heen lager vanwege het annuïtaire karakter van deze lening.

B. OVERIGE RAPPORTAGES

AANWEZIGHEID EN WERKING VAN HET INTERNE RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM

ALGEMEEN

Na de invoering van het bestuur en toezichtmodel is binnen de school meer aandacht gekomen voor de risicobeheersing. Dit is ook logisch als we bedenken dat de Raad van Toezicht verder afstaat van de dagelijkse gang van zaken en grotendeels afhankelijk is van de rapportage vanuit de school.

Het Strategisch beleidsplan dat in 2020 is opgesteld, geeft aan wat we binnen een tijdsbestek van vier tot zes jaar willen bereiken. Dit beleidsplan is ook de basis voor de rapportages aan de Raad van Toezicht. In de maanden oktober en februari wordt uitgebreid stilgestaan bij de ontwikkelingen binnen de school. In de maand oktober wordt met name gekeken naar de onderwijskundige kant, in het voorjaar wordt verslag gedaan over de ontwikkelingen wat betreft 'Personeel en Organisatie'. Daarnaast wordt in de maand december de begroting/meerjarenraming vastgesteld en in de maand april/mei het financiële jaarverslag. Per kwartaal wordt gerapporteerd over de financiële

ontwikkelingen binnen de school en per maand is er een beperkte rapportage over de ontwikkeling van de formatie en de liquiditeit. Deze rapportages en de besprekingen hierover, zowel binnen de directie en het CvB als met de RvT, vormen de basis om het beleid waar nodig bij te stellen.

RISICOANALYSE

De risico's zijn vastgelegd in onze risicoanalyse. De mogelijke gevolgen zijn in kaart gebracht. Elk risico heeft een 'eigenaar' gekregen en waar mogelijk zijn beheersmaatregelen toegevoegd. Ook het belang en de ernst van de consequenties zijn vastgesteld, waaronder de financiële impact. Om deze financiële impact te kwantificeren en vervolgens de vertaling te maken naar het benodigde weerstandsvermogen is in het najaar van 2019 een notitie opgesteld. Het totaal van de risicoanalyse is een bedrag van €910.000. Besloten is om een weerstandsvermogen aan te houden tussen 1,2 en 1,7 maal de uitkomst van het totaal van de risicoanalyse. Met andere woorden, er moet gestuurd worden om het weerstandsvermogen te houden tussen €1.100.000 en €1.550.000 (prijsniveau 2021). De risicoanalyse wordt jaarlijks, tegelijk met de begroting, behandeld door de Raad van Toezicht, nadat deze eerst in de directievergadering is besproken en door het CvB is vastgesteld.

INTERNE BEHEERSING

De interne risicobeheersing- en controlesystemen worden regelmatig geëvalueerd. We beseffen dat de interne beheersing geen absolute zekerheid biedt. Wel is het zo dat er tot op heden geen indicaties zijn dat de opzet van deze systemen niet adequaat zou zijn. Dit punt verdient blijvende aandacht, waarbij we ook de komende jaren de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen continu blijven beoordelen en waar mogelijk verbeteren. Jaarlijks laten we de beveiliging van onze systemen door een externe partij controleren.

Eveneens inventariseren we jaarlijks de autorisaties, de beveiliging en het omgaan met privacygevoelige data. Dit wordt gedaan door het hoofd ICT, de applicatiebeheerder en de directeur bedrijfsvoering. Indien nodig worden er aanpassingen doorgevoerd. In 2017 heeft een hbo-student een afstudeeropdracht gedaan rondom de nieuwe privacywetgeving. Er zijn aanbevelingen gedaan over wat wij op dit gebied nog kunnen verbeteren. Inmiddels voldoen we aan de voorwaarden die zijn gesteld in de nieuwe privacywet van 2018.

Sinds 2017 registreren we alle incidenten. Alle relevante incidenten worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Sinds 2019 is er ook de mogelijkheid om beveiligd mail te versturen, als daar privacygevoelige informatie in zit. Met name de leerlingenzorg maakt hier gebruik van.

In 2019 is ook het privacybeleid rond het gebruik van het camerabewakingssysteem aangepast aan de laatste eisen. Over dit protocol is positief geadviseerd door de MR en daarna is het vastgesteld door de directie.

Als laatste kunnen hier nog worden genoemd de rapportages vanuit kwaliteitszorg. Enkele jaren terug is er een kwaliteitsdashboard ontwikkeld. Hiermee worden de onderwijsresultaten door zowel teamleiders als directie op de voet gevolgd.

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Uit de risicoanalyse blijkt dat er drie risico's worden aangemerkt, waarbij zowel de kans dat het zich voordoet en het belang voor onze school 'groot' kunnen worden genoemd.

Het eerste risico benoemt het gevaar van onvoldoende gekwalificeerd personeel dat past bij de identiteit van onze school. Zie ook 4.1 van dit verslag.

Een tweede risico zien we in signalen die binnenkomen dat ouders uit de reformatorische gezindte minder dan in het verleden 'automatisch' kiezen voor reformatorisch voortgezet onderwijs. Dit zien we vooral gebeuren indien omliggende scholen met initiatieven komen zoals techniekhavo.

Het derde risico betreft de resultaten van het vak Engels. Deze zijn al vele jaren een punt van zorg. Binnen de school is hier blijvend aandacht voor. Inmiddels zijn vele acties opgestart. Zij worden gemonitord door de directeur onderwijs (vakgroepen & leerlingenzorg) op de voortgang en de effecten hiervan. Voor havo en vwo zijn de resultaten ondertussen op niveau. Voor mavo en vmbo zijn de gewenste resultaten nog niet bereikt.

INLEIDING

De Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem (hierna: de Stichting) houdt de Gomarus scholengemeenschap in stand. De Stichting heeft gekozen voor een organieke scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Een eenhoofdig College van Bestuur (CvB) bestuurt de Stichting. De Raad van Toezicht (hierna: de RvT) houdt toezicht op het bestuur en de algemene gang van zaken. Deze constructie is vastgelegd in de statuten van de Stichting, het Reglement Bestuur van de Stichting en het Reglement Toezicht van de Stichting.

Op grond van de statuten van de Stichting (art. 13 lid 9) verantwoordt de RvT de uitoefening van zijn bevoegdheden en functies jaarlijks in een jaarrapportage aan het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem (hierna: VB). Dit verslag van de RvT wordt toegevoegd aan het jaarverslag van de Stichting. Een afvaardiging van de RvT bespreekt het jaarverslag met het VB.

De RvT heeft in dit verslagjaar het Reglement Toezicht gewijzigd. Deze wijziging was het sluitstuk van de bezinning op het intern toezicht. De RvT heeft na een uitgebreid traject, waarin ook externe expertise is betrokken, een toezichtsvisie en toezichtskader geformuleerd. Het Reglement Toezicht is aangepast om hierop voldoende aan te sluiten. Zodoende is sprake van een consistente lijn vanuit de statuten en het reglement naar de toezichtsvisie en het toezichtskader. Tevens heeft de RvT dit verslagjaar een visie vastgesteld op de doelmatigheid van bestedingen. Dit verslag besteedt aan dit onderwerp ook beknopt aandacht.

Artikel 20 van het gewijzigde Reglement Toezicht van de Stichting bepaalt dat de RvT jaarlijks verantwoording aflegt door middel van een schriftelijk verslag, dat toegevoegd wordt aan het jaarverslag van de Stichting. In dit verslag dient de RvT te vermelden:

- a. de samenstelling van de RvT en de wijzigingen daarin, met namen, leeftijd, beroep en voor de onderwijsinstelling van belang zijnde nevenfuncties van de leden;
- b. de positie die de leden van de RvT innemen op het rooster van aftreden (eerste benoeming, herbenoeming en datum van aftreden);
- c. de beoordeling van de doelrealisatie;
- d. de door de RvT verrichte werkzaamheden, waaronder kernpunten van de aan de orde gekomen zijnde onderwerpen;
- A. de kwaliteit en de deskundigheidsbevordering van de RvT;
- f. zijn honorering.

Met dit verslag geeft de RvT uitvoering aan deze verplichting. In dit verslag wordt de volgorde uit artikel 20 van het Reglement Toezicht gevolgd, waarbij ook het inhoudelijke functioneren van de RvT aan bod komt. Voor deze verantwoording zijn eveneens de wettelijke voorschriften van belang (art. 24e1 lid 1 Wet op het voortgezet onderwijs), die tevens het naleven van de Code Goed Onderwijsbestuur VO vermelden (onderdeel b). De VO-raad stelde in 2019 een nieuwe Code Goed Onderwijsbestuur VO vast. Deze code beschrijft principes en goede praktijken van bestuur en intern

toezicht. Het CvB en de RvT dienen deze principes en praktijken toe te passen en uit te leggen. Waar nodig zal dit verslag daarom verwijzen naar deze principes en praktijken.

Helaas was het geen reden tot blijdschap dat de Gomarus in 2021 uitgebreid aandacht kreeg in het landelijke nieuws. Het artikel in NRC Handelsblad van maart 2021 over de sociale veiligheid op school zorgde voor een storm van aandacht in media en politiek. Voor de betreffende leerlingen, de direct betrokken personeelsleden, de directie en het CvB waren dit heftige gebeurtenissen die een stempel op hun (school)leven hebben gedrukt. Toch belijden we hier dat deze gebeurtenissen ons niet bij toeval zijn overkomen. Ook 2021 was een jaar van onze Heere. We wensen iedereen toe zijn of haar tijden in Gods hand te geven, zeker als die zwaar of teleurstellend zijn.

De RvT is tegen deze achtergrond temeer dankbaar dat het onderwijs op de scholen doorgang kon vinden en dat reeds veel extra inspanning is verricht om de sociale veiligheid op de scholen te verbeteren. Bovendien vergden ook dit jaar het coronavirus en de coronamaatregelen extra inspanningen en flexibiliteit van het CvB en al het personeel van de scholen. De RvT spreekt daarvoor zijn bijzondere waardering uit. In dit bijzondere jaar konden enerzijds niet alle geplande activiteiten van de RvT doorgang vinden, terwijl er anderzijds vanwege de genoemde ontwikkelingen juist intensiever contact was met het CvB en het personeel dan gebruikelijk.

A. DE SAMENSTELLING VAN DE RVT EN DE WIJZIGINGEN DAARIN

Ook voor wat betreft de personele samenstelling was dit verslagjaar een bijzonder jaar. Er was namelijk sprake van een wisseling van het voorzitterschap van de RvT. Na een verlenging van de zittingstermijn met een jaar vanwege de coronacrisis, eindigde in de zomer het voorzitterschap van de heer T.A. Stoop. De RvT heeft veel waardering voor het werk dat hij gedurende lange tijd voor de Gomarus heeft verricht. Ook is de RvT dankbaar dat tijdig een capabele en bevlogen opvolger kon worden gevonden in de heer L. van Bruchem. De RvT ziet uit naar een goede samenwerking, in het besef dat zeker van de voorzitter bij de start in deze bijzondere omstandigheden bijzondere stuurmanskunst wordt geleverd.

Op 31 december 2021 hadden de volgende leden zitting in de RvT:

Voorzitter: L. van Bruchem.

Geboortedatum: 19-10-1968.

Beroep: CTO en Director Business Development, Paradigm Group B.V.

Nevenfuncties:

1. Politiek adviseur en projectleider Woord en Daad (werkgebied West Afrika) (bezoldigd);
2. Fractievoorzitter SGP-fractie gemeenteraad West Betuwe (bezoldigd);
3. Bestuurslid Stichting Leidsche Hoeven, Tricht (onbezoldigd).

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Vicevoorzitter: P. van Hartingsveldt.

Geboortedatum: 24-5-1949.

Beroep: gepensioneerd sectordirecteur/voorzitter directieteam Hoornbeek College te Amersfoort.

Nevenfuncties: geen.

Portefeuille: huisvesting/facilitair/vastgoed.
Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Secretaris: G. Leertouwer.

Geboortedatum: 1-4-1985.

Beroep: beleidsmedewerker SGP-fractie Tweede Kamer.

Nevenfuncties:

1. kerkenraadslid van de Hervormde wijkgemeente 2 te Dordrecht (onbezoldigd);
2. bestuurslid Stichting bijzondere leerstoelen onderwijsrecht (onbezoldigd);
3. redactielid De Waarheidsvriend (onbezoldigd).

Portefeuille: juridisch, specialisatie onderwijs.

Kerkgenootschap: Protestantse Kerk in Nederland (Gereformeerde Bond).

Overige leden:

J.S. Breedveld.

Geboortedatum: 16-1-1963.

Beroep: ondernemer.

Nevenfuncties:

1. voorzitter kerkvoogdij Hersteld Hervormde Gemeente Barendrecht (onbezoldigd);
2. bestuurslid Plaatselijke Kiesvereniging SGP Barendrecht (onbezoldigd);
3. lid steunfractie SGP Barendrecht (onbezoldigd);
4. bestuurslid/secretaris van VBO Fresh Port (onbezoldigd).

Portefeuille: ondernemerschap i.r.t. onderwijs.

Kerkgenootschap: Hersteld Hervormde Kerk.

J.J.P. Eijkenaar.

Geboortedatum: 26-4-1969.

Beroep: concerncontroller en lid van het directieteam van Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels.

Nevenfuncties:

1. penningmeester buurtvereniging van Heul tot Krom (onbezoldigd);
2. penningmeester College van Kerkrentmeesters van de Hervormde Gemeente Groot-Ammers (onbezoldigd);
3. eigenaar Qsave (stamrecht BV, onbezoldigd).

Portefeuille: financieel/economisch/financiering onderwijs.

Kerkgenootschap: Protestantse Kerk in Nederland (Gereformeerde Bond).

E.J. Nieuwenhuis.

Geboortedatum: 10-3-1977.

Beroep: burgemeester gemeente Waddinxveen.

Nevenfunctie:

1. Voorzitter Bestuurdersvereniging SGP (onbezoldigd).
2. Lid Raad van Toezicht Cedrah (bezoldigd).

Portefeuille: organisatie/medewerkers.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Y. Paans.

Geboortedatum: 14-6-1957.

Beroep: directeur-bestuurder VCOHW.

Nevenfunctie: geen.

Portefeuille: onderwijssector/onderwijs vakinhoudelijk/onderwijskwaliteit.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

B. DE POSITIE DIE DE LEDEN VAN DE RVT INNEMEN OP HET ROOSTER VAN AFTREDEN

Mede in verband met een aantal grote projecten die de afgelopen jaren in gang zijn gezet, zoals de realisering van een nevenvestiging in Zaltbommel en de realisering van vervangende nieuwbouw voor de dependance in Gorinchem, is in 2015 in overleg met het VB besloten een rooster van aftreden op te stellen waarin elk jaar slechts één RvT-lid aftreedt. Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit:

J.S. Breedveld: aftredend in 2023, niet herbenoembaar.

L. van Bruchem: aftredend in 2025, herbenoembaar tot 2029.

J.J.P. Eijkenaar aftredend in 2025, niet herbenoembaar.

P. van Hartingsveldt: aftredend in 2022, niet herbenoembaar.

G. Leertouwer: aftredend in 2023, herbenoembaar tot 2027.

E.J. Nieuwenhuis: aftredend in 2024, niet herbenoembaar.

Y. Paans: aftredend in 2022, herbenoembaar tot 2026.

C. DE BEOORDELING VAN DE DOELREALISATIE

Artikel 20 van het gewijzigde Reglement Toezicht geeft aan dat de RvT zich onder meer jaarlijks verantwoordt over de doelrealisatie. Het beoordelen van de doelmatigheid van bestedingen is onderdeel van de doelrealisatie, maar de doelrealisatie is uitdrukkelijk breder. De RvT verwoordt hier beknopt de visie op doelmatigheid, die in dit verslagjaar is vastgesteld. Daarna komen andere aspecten aan bod.

DOELMATIGE BESTEDINGEN

De RvT is wettelijk verplicht toe te zien op de doelmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school die op grond van de wet zijn verkregen (art. 24e1, lid 1, onderdeel c, WVO). Sinds 1 juli 2020 is in de wet geregeld dat de minister bekostiging kan verrekenen indien bestedingen evident ondoelmatig zijn, waarvoor eerst een nadere uitwerking vastgesteld moet worden (art. 103a3, leden 4 en 5). Die uitwerking is nog niet bekend. De wetgever lijkt te worstelen met het begrip doelmatigheid.

Het statutaire doel van de Stichting is blijkens artikel 2, kort gezegd, het verstrekken van voortgezet onderwijs op reformatorische grondslag. Dat is voor de RvT dus het ijkpunt bij de beoordeling. Artikel 3 van de statuten geeft aan dat de doelrealisatie onder meer gestalte krijgt door het zo effectief en

doelmatig mogelijk aanwenden van voor het onderwijs beschikbare middelen, en daarmee voldoen aan de gangbare normering voor resultaatgerichtheid en doelmatigheid. Het is echter niet nader uitgewerkt wat die gangbare normering voor resultaatgerichtheid en doelmatigheid zou zijn. Wel is duidelijk dat het bereik van doelmatigheid ruim kan zijn. Op grond van artikel 3 passen namelijk al die activiteiten bij de doelrealisatie 'die overigens rechtstreeks of zijdelings verband houden met en kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstelling van de Stichting.'

De RvT stelt zich bij doelmatigheid primair de vraag of uitgaven kunnen worden gerelateerd aan een doel dat op geloofwaardige wijze bijdraagt aan het doel van de Stichting. Bij positieve beantwoording is ter beoordeling of uitgaven voor een legitiem doel efficiënt en proportioneel zijn. Efficiëntie en proportionaliteit moeten worden beoordeeld in het licht van het doel van de Stichting. Als een bepaalde besteding bijvoorbeeld voor een openbare school ondoelmatig zou zijn, hoeft dat voor de Gomarus niet op voorhand zo te zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld bovengemiddelde kosten voor een onderwijszorgvoorziening te rechtvaardigen zijn indien hiermee het doel kan worden gediend om zoveel mogelijk leerlingen onderwijs te geven op basis van de grondslag. De doelen en daarmee verbonden kosten zullen in onderlinge samenhang beoordeeld en afgewogen moeten worden, mede met het oog op de continuïteit van de verwezenlijking van het doel van de Stichting. De RvT heeft in dit verslagjaar geen ondoelmatige uitgaven gesignaleerd in het reguliere proces van begroten en verantwoorden.

OVERIGE ASPECTEN

Het toebedelen van portefeuilles aan de leden van de raad zorgt voor optimaal toezicht op het realiseren van de (strategische) doelen. De volgende profielen/portefeuilles zijn in de RvT vertegenwoordigd: ondernemer in relatie tot onderwijs, onderwijssector/onderwijs vakinhoudelijk/onderwijskwaliteit, organisatie/medewerkers, financieel/economisch/financiering onderwijs, juridisch specialisatie onderwijs/arbeid en huisvesting/facilitair/vastgoed.

Naast het toezicht op de algemene gang van zaken vormt het toezien op de realisatie van de strategische doelen een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de RvT. De reguliere verantwoordingscyclus vormt hiervoor de basis. Het CvB verantwoordt zich door middel van onderwijskundige tussenrapportages en tussenrapportages op het gebied van personeel en organisatie. Na vaststelling in 2020 van het Strategisch beleidsplan 2021-2025 zijn inmiddels de eerste voortgangsrapportages besproken. De RvT heeft ervoor gekozen om voor het onderwijskundige deel ook een commissie in te stellen. De onderwijscommissie bestaat uit de heren Paans en Leertouwer. Overigens laat het instellen van deze commissie de verantwoordelijkheid van de volledige RvT op dit punt onverlet.

De RvT stelt vast dat het CvB er in de stormachtige situatie inzake sociale veiligheid blijk van heeft gegeven oog te hebben voor zowel het belang van de identiteit van de school als de gevoelens die in de samenleving leven. Dat dit geen eenvoudige opgave betreft, is duidelijk, alleen al vanwege de fundamenteel uiteenlopende visies ten aanzien van onderwerpen als seksualiteit. Het CvB heeft zich ingespannen om op goede wijze om te gaan met dit spanningsveld. Daarmee is niet uitgesloten dat betrokkenen binnen en buiten de school zich teleurgesteld kunnen voelen. De RvT vindt het positief dat het CvB gesprekken is begonnen met oud-leerlingen over sociale veiligheid. Dat past bij de verantwoordelijkheid om zich in te spannen voor goede verbindingen (Code Goed Onderwijsbestuur

VO, praktijk 3). De RvT waardeert ook de keuze van het CvB om eigener beweging extern onderzoek te laten doen naar de sociale veiligheid op de scholen. De Code Goed Onderwijsbestuur VO benoemt ook de rol van CvB en RvT als het gaat om het gesprek in de onderwijsorganisatie over integer, professioneel en ethisch verantwoord handelen (praktijk 15). De RvT heeft het CvB daarom gestimuleerd om met direct betrokkenen in de organisatie een aantal sessies te houden om te reflecteren op de gebeurtenissen in het verleden inzake sociale veiligheid en de vraag hoe hieruit lering wordt getrokken richting de toekomst.

De geplande maatschappelijke visitatie heeft dit verslagjaar helaas geen doorgang kunnen vinden. De RvT hoopt deze op een later moment te plannen. Wel heeft de RvT op alternatieve wijze intensiever contact gehouden met de organisatie, bijvoorbeeld door het bijwonen van sessies in het kader van sociale veiligheid.

D. DE DOOR DE RVT VERRICHTE WERKZAAMHEDEN

De RvT heeft in 2021 naast de gebruikelijke zes vergaderingen extra (digitale) vergaderingen belegd met het oog op de ontwikkelingen inzake sociale veiligheid van leerlingen met een homoseksuele gerichtheid, het rapport van de inspectie en het hersteltraject en alles wat daarmee verband houdt in de organisatie. De themavergadering met verschillende geledingen van de school kon dit jaar door corona opnieuw niet worden gehouden. De RvT heeft wel tweemaal overleg gehad de Medezeggenschapsraad (MR).

In het toezichtskader van de RvT is beschreven dat de werkzaamheden zijn te verdelen over een drietal functies, namelijk toezicht, werkgeverschap en advies. De activiteiten van de RvT zullen hier aan de hand van deze functies nader worden toegelicht.

TOEZICHTSFUNCTIE

1. Het toezien op rechtmatigheid en doelmatigheid is een kerntaak van de RvT. De statuten van de Stichting geven aan dat de vaststelling door het CvB van de begroting en de jaarrekening van de Stichting aan de voorafgaande goedkeuring door de RvT zijn onderworpen. Dit zijn ook wettelijke kerntaken van de RvT (art. 24e1, lid 1a en c Wet op het voortgezet onderwijs). In zijn vergadering van 18 mei heeft de RvT de jaarrekening en het jaarverslag over 2020 goedgekeurd. In zijn vergadering van 9 december heeft de RvT de begroting voor 2022 goedgekeurd.
2. De RvT overlegt met het CvB over strategie, risico's, beheersing en controle. Jaarlijks wordt door het CvB in de eerste RvT-vergadering van het kalenderjaar een tussenrapportage uitgebracht over de onderdelen uit het strategisch beleidsplan die betrekking hebben op personele en organisatorische onderwerpen. In de eerste vergadering van het nieuwe schooljaar wordt een tussenrapportage uitgebracht over de onderwijskundige onderwerpen. Jaarlijks wordt door het CvB een risicoanalyse opgesteld van de activiteiten van de Stichting. Deze wordt aan de RvT voorgelegd en naar aanleiding van de opmerkingen van het toezicht zo nodig aangevuld en aangepast.

3. De RvT is wettelijk belast met het aanwijzen van de accountant (art. 24e1 lid 1d). De benoeming wordt jaarlijks schriftelijk bevestigd door de RvT. De accountant stemt met de financiële commissie af of de RvT bijzondere aandachtspunten heeft waar hij in zijn controle rekening mee moet houden. Mochten deze punten er zijn, dan worden deze benoemd in de jaarlijkse opdrachtbevestiging.

Het contact met de accountant verloopt via de financiële commissie van de RvT. Jaarlijks is de accountant aanwezig in de vergadering van de financiële commissie waarin de jaarrekening, de managementletter en het accountantsverslag worden besproken. Hierbij zijn het CvB, de directeur bedrijfsvoering en het hoofd administratie ook aanwezig. Van deze vergadering wordt een verslag gemaakt door de financiële commissie en dit wordt ingebracht in de vergadering van de volledige RvT. Als er geen bijzonderheden zijn, is de accountant verder niet aanwezig bij de RvT-vergadering waarin jaarrekening, managementletter en accountantsverslag worden besproken. De RvT constateert dat in het verslagjaar de verwerving van de middelen van de Stichting op een rechtmatige wijze heeft plaatsgevonden en dat eveneens sprake is geweest van een rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen.

De RvT heeft op grond van het Reglement Toezicht het recht de accountant voor zijn oordeel en advies in te schakelen. Sinds 2018 is praktijk geworden dat de financiële commissie jaarlijks een gesprek heeft met de accountant. Dat gesprek heeft plaatsgevonden.

4. De RvT heeft ook als taak toe te zien op de naleving van de wettelijke verplichtingen door het CvB. Het oordeel van de inspectie dat op een aantal onderdelen niet voldaan zou zijn, betekende voor de RvT een extra verantwoordelijkheid om zich ervan te vergewissen dat de inspanningen van het CvB toereikend zijn. Over het herstelplan heeft de RvT op meerdere momenten met het CvB gesproken. Daarbij staat voor de RvT met name centraal de opdracht om te voldoen aan de zorgplicht met betrekking tot sociale veiligheid op school. Het feit dat deze zorgplicht geen volledige garantie betekent voor het welzijn van elke individuele leerling, ontslaat de school niet van de verplichting zoveel mogelijk in het werk te stellen voor het welzijn van elke leerling.
5. Ook dit verslagjaar werd overschaduwde door corona. De RvT constateert dankbaar dat op basis van ervaringen in het voorgaande jaar verbeteringen zijn gerealiseerd in het omgaan met de vele veranderingen en wisselvalligheden. Evenals het CvB toont de RvT zich bezorgd over de consequenties die dit tweede coronajaar heeft op de belasting van het personeel. De RvT heeft met het CvB gesproken over de inzet van aanvullende middelen van de Rijksoverheid uit het Nationaal Programma Onderwijs.
6. De RvT is geïnformeerd over het ontwikkelen van een innovatie- en afstudeercentrum door samenwerking tussen scholen, bedrijven en de gemeente Gorinchem. De RvT constateert met tevredenheid dat het CvB op goede wijze bijdraagt aan de samenwerking in de regio. Ook heeft de RvT meer aandacht gegeven aan het onderwerp informatiebeveiliging en ICT. Uit praktijktesten is gebleken dat het beleid in hoge mate functioneert zoals beoogd.

WERKGEVERSFUNCTIE

De Code Goed Onderwijsbestuur VO benoemt als uitgangspunt dat het bestuur en het interne toezicht jaarlijks een integrale balans opmaken van het functioneren van het bestuur in relatie tot de opgaven van de onderwijsinstelling (praktijk 13). De remuneratiecommissie van de RvT heeft dit jaar opnieuw aan de hand van een aantal expertisegebieden een functioneringsgesprek gevoerd met het CvB. Daarbij zijn ook de aanbevelingen betrokken die in het voorgaande jaar zijn gedaan en is waardering uitgesproken voor de volledige inzet van het CvB voor het belang van de scholen. Het is bijzonder intensief wat er in deze tijden op de leiding van de scholen afkomt. Naast de uitvoering van het reguliere beleid en de inzet voor onderwijsverbetering is immers sprake van een intensieve coronatijd, waarbij ook nog eens de volledige inzet voor een hersteltraject van de inspectie komt.

De RvT heeft nauw contact onderhouden met het CvB over het benoemen van een nieuwe directeur na het vertrek van de directeur bedrijfsvoering aan het eind van schooljaar 2020-2021. Aangezien de Gomarus een eenhoofdige CvB kent, is aandacht voor de samenstelling van de directie temeer van belang en raakt dat aan de werkgeversfunctie. De RvT is blij dat een capabele nieuwe directeur kon worden gevonden.

De verwikkelingen inzake de sociale veiligheid van leerlingen met een homoseksuele gerichtheid hebben ook geleid tot indringende gesprekken over de rol van het CvB, de directie en de bredere organisatie en de afstemming tussen het management en organisatie. De RvT vindt het namelijk belangrijk dat niet alleen op korte termijn wordt voldaan aan de herstelopdrachten van de inspectie, maar vooral dat voor de langere termijn een cultuur bestaat waarin sociale veiligheid binnen de hele organisatie tot zijn recht komt. Daarbij is ook de inzet van externe expertise nuttig.

ADVIESFUNCTIE

De RvT heeft veel en intensief gesproken met het CvB over een evenwichtige en verantwoorde wijze van reageren op de ontwikkelingen inzake sociale veiligheid en het onderzoeksrapport van de inspectie. De inzet van het CvB voor het verbeteren van de sociale veiligheid staat voorop. De RvT hecht daar veel belang aan. Het gaat immers om kwetsbare leerlingen die voldoende steun verdienen in hun ontwikkeling. Daarnaast vindt de RvT het ook legitiem dat het CvB zich inspant om eventuele omissies in en verkeerde beeldvorming door de inhoud van het inspectierapport te voorkomen. Dat heeft gedeeltelijk succes gehad door het indienen van zienswijzen door het CvB. Na afweging van alle relevante belangen en overwegingen heeft de RvT het CvB ook gesteund in de keuze om een kortgeding aan te spannen inzake publicatie van het rapport.

E. DE KWALITEIT EN DE DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING VAN DE RVT

De Code Goed Onderwijsbestuur VO schrijft voor dat het interne toezicht een toezichtvisie en –kader ontwikkelt (praktijk 6). De RvT heeft de toezichtvisie en het toezichtskader vorig jaar kunnen vaststellen. Zoals al is aangegeven, is daarna ook het Reglement Toezicht herzien. In aanvulling daarop heeft de RvT dit jaar het informatieprotocol herzien. Zo is integraal het proces herzien van de visie op het toezicht tot en met de concrete informatiebehoefte van en -voorziening aan de RvT.

Voor de kwaliteit van de RvT was het zoeken van een nieuwe voorzitter een belangrijke stap. Het gaat daarbij niet alleen om een persoon die, vanuit een hartelijke verbondenheid met de grondslag

en missie van de Gomarus, de samenwerking binnen de RvT weet te stimuleren, maar ook iemand die oog heeft voor de maatschappelijke context waarin de Gomarus opereert. De RvT is blij een voorzitter te hebben gevonden die zich, vanuit ervaring in het bedrijfsleven, een maatschappelijke organisatie en het politieke domein, van harte wil inzetten voor het reformatorisch onderwijs op de scholen.

De RvT heeft naar aanleiding van de herstelopdrachten van de inspectie ook kritisch gereflecteerd op het eigen functioneren als het gaat om de sociale veiligheid van leerlingen met een homoseksuele gerichtheid. Daarbij is geconstateerd dat de RvT, zeker gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen, proactiever toezicht kan houden op de positie van specifieke groepen kwetsbare leerlingen, waaronder homoseksuele jongeren. De uitdaging die de RvT aangaat, is om bij thema's die moeilijk meetbaar zijn niet te volstaan met kwantitatieve rapportages, maar ook te peilen wat er daadwerkelijk kwalitatief in de organisatie leeft en een bijdrage te leveren aan verbetering.

De Code Goed Onderwijsbestuur VO geeft ook aan dat de RvT jaarlijks dient te werken aan professionalisering (praktijk 13). De RvT participeert in het netwerk van toezichthouders van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS). Daarin is vanwege de actuele ontwikkelingen dit jaar onder meer besloten het thema 'sociale veiligheid' te agenderen. Ook worden daar ervaringen gedeeld. De RvT heeft dit verslagjaar ook het eigen functioneren in brede zin beoordeeld aan de hand van de nieuwe zelfevaluatie. Naar aanleiding daarvan heeft de RvT definitief besloten te gaan werken met een onderwijscommissie.

F. DE HONORERING VAN DE RVT

De RvT heeft in 2018 besloten een koppeling aan te brengen tussen het honorarium van de RvT-leden en het WNT-maximum voor de bestuurder, zodat het honorarium van de RvT niet elk jaar opnieuw onderwerp van gesprek behoeft te zijn. Het honorarium van de RvT-leden is vastgesteld op 25% van de maximumvergoeding voor toezichthouders. Dit is 2,5% van de WNT-norm voor de bestuurder. Voor 2021 kwam dit neer op een bedrag van € 4.080,-. Het honorarium van de voorzitter is vastgesteld op 25% van de maximumvergoeding voor RvT-voorzitters. Dit is 3,75% van de WNT-norm voor de bestuurder. Dit was in 2021 een bedrag van € 6.100,-.

Gorinchem, 4 februari 2022

De Raad van Toezicht van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem,

De voorzitter,

De secretaris,

L. van Bruchem

G. Leertouwer

D. VERSLAG MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

ALGEMEEN

In dit verslag wordt door de Medezeggenschapsraad (MR) teruggekeken naar het kalenderjaar 2021. Alleen de hoofdpunten zullen hier een plaats krijgen, voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de notulen en verslagen van de MR die via het portal en de website in te zien zijn.

BEMENSING

Gedurende het kalenderjaar 2021 zijn er diverse wisselingen geweest binnen de geledingen van de MR

- *Oudergeleding:* mw. M.H. Kaasjager en dhr. W.J. Simonse hebben aan het eind van het schooljaar hun lidmaatschap van de MR beëindigd. Er is een oproep gedaan voor kandidaatstelling en vervolgens zijn er verkiezingen uitgeschreven. Er waren drie kandidaten, dhr. B. Bor, mw. A. van Kooten-Fieret en mw. R. Haverhals-Versprille. De eerste twee kandidaten zijn gekozen en hebben zitting genomen in de oudergeleding. Tijdens de laatste MR-vergadering van het schooljaar hebben we afscheid genomen van mw. Kaasjager en dhr. Simonse.
- *Personeelsgeleding:* in oktober 2020 heeft Hans de Braal zijn voorzitterschap van de MR neergelegd en daarbij aangegeven dat hij in februari 2021 zijn lidmaatschap zou beëindigen. Net voor de jaarwisseling is de kandidaatstelling en de verkiezingsronde afgerond en is Hans van 't Zelfde benoemd als lid van de personeelsgeleding vanaf begin 2021 en we hebben afscheid genomen van Hans de Braal.
- *Leerlingengeleding:* ook binnen de leerlingengeleding heeft een wisseling plaatsgevonden. Jonathan Verkuil heeft eindexamen gedaan en heeft de Gomarus en daarmee ook de MR verlaten. Er is een kandidaatstelling georganiseerd en daarna een verkiezingsronde. Uit de kandidaten is Arco Voets verkozen en hij heeft de plaats van Jonathan ingenomen. Op de laatste MR-vergadering van het schooljaar hebben we afscheid genomen van Jonathan.
- *Secretariaat:* in verband met ziekte van Els Moerkerken-Stolk (secretaris) heeft Petra Bijl tijdens een aantal vergaderingen de taken van Els overgenomen.

VERGADERINGEN

De MR hield vijf vergaderingen waarbij alle geledingen uitgenodigd waren. Vanwege de geldende coronamaatregelen gedurende het jaar hebben we een aantal van deze vergaderingen online moeten houden en was het niet altijd mogelijk om fysiek te vergaderen.

De personeelsgeleding van de MR (PMR) vergaderde daarnaast ook vijf keer.

Bij de vergaderingen van de MR en de PMR was Chris Flikweert (CvB) als gesprekspartner aanwezig en waar nodig bezochten ook de directieleden de vergadering.

ONDERWERPEN

De agenda van de MR wordt altijd voor een flink deel bepaald door onderwerpen die door de wet zijn voorgeschreven als onderwerpen die op de MR aan de orde moeten komen. Te denken valt aan

formatieplan, begroting, lessentabel en jaarplanning. Daarnaast wordt voorgenomen beleid altijd vooraf door de MR van een advies voorzien, zodat er ook in het afgelopen cursusjaar weer ruim voldoende interessante gespreksonderwerpen op de agenda van de MR stonden. Dit jaar werd een groot deel van de agenda van de (P)MR bepaald door drie belangrijke onderwerpen:

1. De ontwikkelingen rondom het verscherpte toezicht door de inspectie naar aanleiding van berichtgeving in het NRC. Dit heeft een grote impact op de hele school, maar heeft ook de MR aan het denken gezet. We hebben, naast het volgen van het proces, ook heel kritisch gekeken naar onze eigen rol binnen de school.
2. Corona had en heeft een hele grote invloed op het schoolleven; we hebben dat gevolgd en waar nodig geadviseerd op besluiten die door CvB en directie moesten worden genomen.
3. Het traject reductie lessentabel en experiment maatwerkuren was ook een belangrijk onderwerp dat we heel kritisch hebben gevolgd en waarover we CvB, directie en de werkgroep, al dan niet gevraagd, van adviezen hebben voorzien.

SLOT

Hoewel er soms stevige gesprekken werden gevoerd, is er één ding wat de MR en de school verbindt: we hebben als gezamenlijk doel het welzijn van de leerlingen, de collega's en de school (in deze volgorde) op het oog, waarbij een goede onderwijskwaliteit heel hoog op de agenda staat. Ook voor het komende kalenderjaar hopen we weer op een goede samenwerking met het CvB (als vertegenwoordiger van 'de school'). Ook hopen we namens onze achterbannen een evenwichtige stem te vertolken tijdens de besprekingen in de MR.

W.A. de Kok, voorzitter

P. Bijl, secretaris

mr@gomarus.nl

Contactpersoon oudergeleding:

J. Lijftogt, 06-43370928, johanlijftogt@nextlegal.nl

Contactpersoon leerlingengeleding:

Dian Maasland, dianmaasland@gomarus.nl

E. JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING

Bij het opstellen van de jaarrekening is de 'Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs' toegepast. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de verkrijgingsprijs. Zoals reeds eerder in dit verslag is aangegeven, wordt het meerjarenonderhoud niet meer betaald uit een opgezette voorziening. Dit onderhoud wordt als activa gewaardeerd en daarna in jaarlijkse gelijke termijnen afgeschreven.

In deze jaarrekening zijn alle cijfers inclusief de convenantgelden en coronasubsidies.

STELSELWIJZIGING GROOT ONDERHOUD

Afgelopen jaar heeft de overheid besloten dat de in het verleden gebruikte methode van de voorziening voor groot onderhoud niet meer is toegestaan. Als school hebben we ons hierop bezonnen. Uiteindelijk is besloten om met ingang van het jaar 2021 al het onderhoud te activeren. Dit heeft tot gevolg dat de voorziening groot onderhoud per einde van het jaar 2020 voor een bedrag van €1,2 miljoen aan het Eigen Vermogen is toegevoegd. Tegelijkertijd is het onderhoud dat vanaf 2012 heeft plaatsgevonden als activa opgenomen, wat het Eigen Vermogen met €1,7 miljoen heeft verhoogd. De totale stijging van €2,9 miljoen is als bestemmingsreserve voorlopig op de balans apart gehouden van het 'normale' Eigen Vermogen. Bij het uitwerken van de nieuwe vermogensvisie in de loop van 2022 zal worden bekeken in hoeverre het zinvol is om dit bedrag apart te houden.

Zoals al eerder is geschreven: in deze stelselwijziging is het onderhoud dat vanaf 2012 heeft plaatsgevonden (retrospectief) verwerkt. De vergelijkbare baten en lasten over 2020 zijn niet aangepast. Indien deze wel zouden zijn aangepast, dan zouden de huisvestingskosten €346.000 lager zijn geweest en de afschrijvingskosten €172.000 hoger. Samen zouden ze dan een positief effect van €174.000 hebben gehad op de exploitatie van het jaar 2020.

ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische verkrijgingsprijs, inclusief btw onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. De verkrijgingsprijs van deze activa wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur, die als volgt is:

- a. Gebouwen: veertig jaar.
- b. Uitbreiding van de Hoefslag (2019): dertig jaar.
- c. Nieuw school- en kantoormeubilair: vijftien jaar.
- d. Gebruikt school- en kantoormeubilair: tien jaar.
- e. Schoolboeken (tekstboeken): vier jaar.
- f. Schoolboeken (werkboeken): één jaar.
- g. Installaties: vijf/tien/vijftien jaar.
- h. Audio- en videoapparatuur: vijf jaar.
- i. ICT-middelen: vier jaar.

- j. Verbouwingen: over het algemeen tien jaar, uitzonderingen zijn mogelijk, afhankelijk van situatie.
- k. Onderhoud: afhankelijk van de cyclus, zoals aangegeven in het MeerjarenOnderhoudsPlan.

De activeringsgrens voor inventaris en apparatuur bedraagt €1.000 per eenheid, met uitzondering van computers en de inrichting van de lokalen. Deze laatste worden per lokaal geactiveerd.

VLOTTENDE VORDERINGEN

Vorderingen op debiteuren en overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde minus de benodigde voorziening voor oninbaarheid.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen worden gevormd door de kas- en banksaldi en zijn ter vrije beschikking, tenzij anders is aangegeven.

PASSIVA

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde, die naar verwachting noodzakelijk is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

VLOTTENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden worden bij eerste opname opgenomen tegen de reële waarde.

RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hierna vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben, tenzij anders wordt vermeld.

BATEN

De baten bestaan uit opbrengsten die het resultaat zijn van de uitvoering van de normale activiteiten van de Stichting. Zij worden toegekend aan het verslagjaar.

PERSONEELSKOSTEN

De personeelskosten zijn het resultaat van de uitvoering van de normale activiteiten van de Stichting.

PENSIOENVERPLICHTINGEN

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basis premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premies. De premies worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa (zie ook onder materiële vaste activa).

HUISVESTINGSLASTEN

Dit betreft alle lasten in relatie tot de onderwijshuisvesting.

OVERIGE LASTEN

De overige lasten hebben betrekking op de administratieve uitgaven, de uitgaven voor de diverse leermiddelen en andere kosten die niet vallen onder een van de bovenstaande categorieën.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Renteopbrengsten en rentekosten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

MAB MODEL A BALANS

1	Activa	31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
	<u>Vaste activa</u>		
1.1	Immateriële vaste activa	0	0
1.2	Materiële vaste activa	12.116.171	12.419.738
1.3	Financiële vaste activa	0	0
	Totaal vaste activa	12.116.171	12.419.738
	<u>Vlottende activa</u>		
1.4	Voorraden	0	0
1.5	Vorderingen	130.929	134.152
1.6	Effecten	0	0
1.7	Liquide middelen	<u>5.686.028</u>	<u>3.977.179</u>
	Totaal vlottende activa	5.816.957	4.111.331
	<u>Totaal activa</u>	<u>17.933.128</u>	<u>16.531.069</u>
2	Passiva		
		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	7.641.815	6.140.455
2.2	Voorzieningen	1.020.286	1.010.076
2.3	Langlopende schulden	6.895.051	7.025.062
2.4	Kortlopende schulden	<u>2.375.976</u>	<u>2.355.476</u>
	<u>Totaal passiva</u>	<u>17.933.128</u>	<u>16.531.069</u>

De bovengenoemde posten worden in het vervolg van dit verslag punt voor punt toegelicht.

MB MODEL B STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten		2021	Begroot 2021	2020
		EUR	EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	18.742.405	16.860.000	16.607.599
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	285.062	276.000	281.560
3.5	Overige baten	713.751	784.000	764.936
Totaal baten		19.741.218	17.920.000	17.654.095
Lasten		2021	Begroot 2021	2020
		EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	14.842.179	14.761.000	14.656.999
4.2	Afschrijvingen	1.353.349	1.092.000	1.106.049
4.3	Huisvestingslasten	635.574	929.000	941.023
4.4	Overige lasten	1.264.547	1.269.000	930.544
Totaal lasten		18.095.649	18.051.000	17.634.615
Saldo baten en lasten		1.645.569	-131.000	19.480
5.1	Financiële baten	-5.222	-20.000	-1.163
5.5	Financiële lasten	-138.987	-139.000	-141.562
Totaal resultaat		1.501.360	-290.000	-123.245

Hieronder wordt per post een toelichting gegeven over de verschillen van 2021 ten opzichte van de begroting. De verschillen ten opzichte van 2020 komen verderop in dit verslag aan de orde.

3.1 TOELICHTING BIJ POST: RIJKSBIJDRAGEN

- Vanuit de overheid is een hogere bijdrage van €114.000 ontvangen, voornamelijk voor cao-verplichtingen en voor de stijging in sociale premies.
- Het totaalbedrag aan geboekte (ontvangen + vrijval) coronasubsidies is €1.628.000.
- Een hogere bijdrage vanuit Passend Onderwijs van €116.000.

3.2 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Dit betreft de vergoeding die de gemeente verstrekt bij uitbreiding van het leerlingenaantal voor de 'eerste inrichting'. Het bedrag dat in 2020 als laatste jaar vrijvalt, correspondeert met het bedrag aan afschrijving op deze inrichting. Daarnaast staat op deze regel de vergoeding die de gemeente Zaltbommel geeft voor de huisvesting van de vestiging daar.

3.5 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE BATEN

- Het bedrag dat doorberekend werd aan de ouders is €180.000 lager, omdat er vanwege corona nauwelijks excursies zijn geweest.

- b. De opbrengst vanuit het Hoornbeeck College waren €70.000 hoger, omdat het aantal studenten hoger bleef dan begroot. Dit betreft zowel de personele vergoeding als de bijdrage in de materiële kosten.
- c. Ook van Driestar-Educatief zijn hogere inkomsten ontvangen voor gedetacheerde uren, in totaal €40.000.

4.1 TOELICHTING BIJ POST: **PERSONEELSLASTEN**

- a. De werktijdfactor ligt 1,7 fte lager dan begroot, wat in totaal een voordeel geeft van €100.000.
 - 1. In totaal 2,3 fte aan vacatures werden niet ingevuld, dit betreft zowel lesuren, taakuren, als uren binnen het onderwijsondersteunend personeel.
 - 2. Het ziekteverlof was hoger dan begroot, met 1,5 fte.
 - 3. Een bezuiniging op de lessentabel zorgde ervoor dat het aantal fte 0,9 lager was.
- b. Door het benoemen van een aantal beginnende docenten is het loonkostenvoordeel €25.000 groter dan begroot.
- c. De cao-wijziging in combinatie met hogere sociale premies valt €200.000 hoger uit dan in de begroting was aangenomen.
- d. De school is eigenrisicodragers voor de WGA en voor 25% van de WW voor ex-medewerkers. Eind van het jaar kon een gedeelte van de eerder opgezette voorziening worden teruggeboekt voor een bedrag van €40.000.
- e. Er werden minder uren en overuren uitbetaald. Dit gaf een voordeel van €20.000.
- f. Lagere personele kosten op (na)scholing voor €55.000.
- g. De personele uitgaven gerelateerd aan de convenantgelden en coronasubsidies waren begroot op €140.000. De werkelijke uitgaven zijn €281.000.
 - 1. Er zijn extra mentoruren toegekend voor werkdrukvermindering; een gedeelte is betaald vanuit de convenantgelden, een ander gedeelte vanuit een NPO-subsidie. In totaal was dit €128.000.
 - 2. De maatwerkuren in de periode oktober tot en met december, voor in totaal een bedrag van €67.000.
 - 3. Taakuren toegekend in het kader van NPO: €36.000.
 - 4. Extra lesuren door eigen personeel voor €12.000.
 - 5. Inzet door leswaarnemers en lesondersteuners, in totaal voor €38.000.

4.2 TOELICHTING BIJ POST: **AFSCHRIJVINGEN**

Door de verder toegenomen digitalisering zijn de afschrijving op het boekenfonds hoger uitgevallen. Daarnaast veroorzaakte de stelselwijziging in het groot onderhoud een stijging van de afschrijvingskosten met €200.000.

4.3 TOELICHTING BIJ POST: **HUISVESTINGSLASTEN**

De energiekosten zijn gestegen met €10.000. Daarnaast zijn de dagelijkse onderhoudskosten hoger voor een bedrag van €35.000. Ten slotte is de voorziening voor groot onderhoud komen te vervallen vanwege de stelselwijziging.

4.4 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE LASTEN**

- a. Omdat er nauwelijks excursies zijn geweest, zijn de kosten ruim €180.000 lager dan begroot.
- b. De uitgaven voor (internationale) stage en internationalisering zijn €25.000 lager.
- c. De kosten voor de vakgroepen zijn €60.000 lager.
- d. In totaal is er bijna €40.000 kosten gemaakt voor juridische ondersteuning.
- e. Er zijn diverse uitgaven gedaan in het kader van de ontvangen NPO-subsidies:
 - 1. Bij twee huiswerkbureaus zijn diensten ingekocht voor het begeleiden van onze leerlingen, in totaal voor een bedrag van €155.000.
 - 2. Daarnaast diverse andere inkopen, zoals toetsen e.d., voor € 36.000.
 - 3. Een aantal excursies en outdoor activiteiten, met name gericht op het sociale aspect van het school zijn, voor een totaalbedrag van circa €35.000.
 - 4. Diverse andere kosten voor een bedrag van €7.000.

5. TOELICHTING BIJ POST: **FINANCIËLE BATEN EN LASTEN**

Er is per saldo geen rente ontvangen, maar wel rente betaald op onze tegoeden. Daar we in de loop van 2021 zijn overgestapt naar Schatkistbankieren, waarbij negatieve rente niet is toegestaan, is de negatieve rente lager gebleven dan begroot.

MC MODEL C KASSTROOMOVERZICHT

	31-12-2021	31-12-2020
	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	1.645.569	19.480
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	1.348.274	1.640.966
Mutaties voorzieningen	10.210	-1.113.545
Verandering in vlottende middelen:		
Voorraden (-/-)		
Vorderingen (-/-)	-3.223	-75.760
Schulden	20.500	-297.480
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	3.027.776	325.181
Ontvangen interest	-5.222	-1.163
Betaalde interest (-/-)	-138.987	-141.562
Buitengewoon resultaat	-144.209	-142.725
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.883.567	182.456
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-1.044.707	-2.939.850
Desinvesterings in materiële vaste activa	0	0
Inv. in deelnemingen en/of samenwerkingsverb. (-/-)		
Mutaties leningen (-/-)	-130.011	-127.462
Overige inv. in financiële vaste activa (-/-)		
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.174.718	-3.067.312
Overige balansmutaties	0	4.172.874
Mutatie liquide middelen	1.708.849	1.288.018

TOELICHTING

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Voor de verklaring van de onderscheidene posten, zie de betreffende balansrekeningen met de bijbehorende toelichting.

OVERIGE TOELICHTINGEN

VA VASTE ACTIVA

1.2	Materiële vaste activa	Aanschaf	Afschrijving	Boekwaarde	Investering	Des	Afschrijving	Aanschaf	Afschrijving	Boekwaarde
		prijs	cumulatief			investering		prijs	cumulatief	
		1-1-2021	1-1-2021	1-1-2021				31-12-2021	31-12-2021	31-12-2021
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.1	Gebouwen en terreinen	10.754.583	1.004.922	9.749.661	186.967		422.932	10.941.550	1.427.854	9.513.696
1.2.2	Inventaris en apparatuur	3.396.159	1.409.042	1.987.117	291.184		385.180	3.687.343	1.794.222	1.893.121
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.269.756	586.796	682.960	566.556		540.162	1.836.312	1.126.958	709.354
1.2.4	Vaste activa in uitvoering	0	0	0	0		0	0	0	0
	Materiële vaste activa	15.420.498	3.000.760	12.419.738	1.044.707		1.348.274	16.465.205	4.349.034	12.116.171

1.2.1 TOELICHTING BIJ POST: GEBOUWEN EN TERREINEN

Dit betreft de huisvesting in Zaltbommel en de uitbreiding in Gorinchem. Vanwege de stelselwijziging voor groot onderhoud is ook het geactiveerde onderhoud hieraan toegevoegd.

1.2.2 TOELICHTING BIJ POST: INVENTARIS EN APPARATUUR

Dit betreft de schoolinventaris, zonnepanelen, ICT-apparatuur e.d.

1.2.3 TOELICHTING BIJ POST: **ANDERE VASTE BEDRIJFSMIDDELEN**

Dit betreft de boeken uit het boekenfonds. De tekstboeken worden over een periode van vier jaar afgeschreven. De werkboeken hebben een afschrijftermijn van één jaar. We zien opnieuw een verschuiving van het gebruik van tekstboeken naar werkboeken met een digitale component. Hierbij wordt het digitale gedeelte steeds dominanter ten opzichte van het foliogedeelte, ook wel Lifo (licentie-folio) genoemd, met als gevolg sterk stijgende (afschrijvings)kosten!

VV VORDERINGEN

		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	18.064	19.923
1.5.2	OCW/EZ	0	0
1.5.3	Groepsmaatschappijen	0	0
1.5.4	Andere deelnemingen	0	0
1.5.5	Studenten/deelnemers/cursisten	0	0
1.5.6	Overige overheden	0	0
1.5.7	Overige vorderingen	9.836	61.786
1.5.8	Overlopende activa	103.690	68.459
1.5.9	Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	661	16.016
	Vorderingen	130.929	134.152
	Uitsplitsing		
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	91.057	56.358
1.5.8.2	Verstrekte voorschotten	0	0
1.5.8.3	Overige overlopende activa	12.633	12.101
	Overlopende activa	103.690	68.459

1.5.1 TOELICHTING BIJ POST: **DEBITEUREN**

Evenals in 2020 zijn er ook in het afgelopen jaar aanzienlijk minder facturen verstuurd, waardoor het debiteurensaldo lager is dan we gewend zijn.

1.5.7 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE VORDERINGEN**

Deze post was in 2020 hoger, omdat het Hoornbeek College de materiële vergoeding voor de mbo-studenten nog niet had overgemaakt.

1.5.8.1 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUITBETAALDE KOSTEN**

Dit betreft vooruitbetaalde facturen van leveranciers. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er voor ruim €20.000 aan papier is besteld vanwege de snel stijgende papierprijs. Dit papier kan bij de leverancier het komende jaar worden afgeroepen.

1.5.8.3 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE OVERLOPENDE ACTIVA**

Dit betreft de voorraad VVV-bonnen die wij binnen de school hebben en een voorraad rekenmachines die nog zullen worden verkocht. Daarnaast werken we sinds 2019 met 'Simpled Card': een systeem waarbij we een aantal betaalpassen hebben waarop geld staat en waarmee medewerkers kunnen pinnen. Het doel hiervan is om het aantal contante aankopen te verminderen.

1.5.9 TOELICHTING BIJ POST: **AF: VOORZIENINGEN WEGENS ONINBAARHEID**

Dit betreft het mogelijk oninbaar zijn van openstaande bedragen. Hierbij wordt 50% genomen van het bedrag dat langer openstaat dan 180 dagen. Eind 2020 was hier het bedrag opgenomen wegens de vordering op Zovital (detachering). Dit bedrag is wegens faillissement niet binnengekomen.

EL LIQUIDE MIDDELEN

		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
1.7	Liquide middelen		
1.7.1	Kasmiddelen	2.144	3.778
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.683.884	3.973.401
1.7.3	Deposito's		
1.7.4	Overige liquide middelen		
	Liquide middelen	5.686.028	3.977.179

1.7.2 TOELICHTING BIJ POST: **TEGOEDEN OP BANK- EN GIROREKENINGEN**

De liquide middelen staan voor het grootste gedeelte bij de overheid (Schatkistbankieren). De private gelden staan op 'risicomijdende' rekeningen bij drie verschillende banken. Eén van deze rekeningen heeft een beperkte opnamemogelijkheid. De toename van de liquiditeit is vooral het gevolg van de coronasubsidies die zijn ontvangen en die nog niet zijn uitgegeven. Daarnaast heeft het positieve exploitatieresultaat ook gezorgd voor een verdere toename.

EV EIGEN VERMOGEN

2.1	Eigen vermogen	Stand	Resultaat	Overige Mutaties	Stand
		1-1-2021			31-12-2021
		EUR	EUR	EUR	EUR
2.1.1	Algemene reserve	1.965.011	1.501.776	0	3.466.787
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	2.925.111	0	0	2.925.111
2.1.3	Algemene reserve (privaat)	1.242.778	722	0	1.243.500
2.1.4	Bestemmingsreserve (privaat)	7.555	-1.138	0	6.417
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)				
2.1.6	Herwaarderingsreserve				
2.1.7	Andere wettelijke reserves				
2.1.8	Statutaire reserves				
2.1.9	Minderheidsbelang derden				
	Eigen vermogen	6.140.455	1.501.360	0	7.641.815

TOELICHTING ALGEMENE RESERVE

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

TOELICHTING BESTEMMINGSRERVE (PUBLIEK)

Per 1 januari 2021 is een bestemmingsreserve ontstaan door de stelselwijziging van het groot onderhoud. Deze bestemmingsreserve is in eerste instantie bedoeld als reserve voor het geval in de toekomst de afschrijvingen op groot onderhoud fors zullen toenemen. Het is de bedoeling dat medio 2022 een nieuwe vermogensvisie word opgesteld. Hierbij zal worden bekeken in hoeverre het noodzakelijk is om deze bestemmingsreserve te handhaven.

TOELICHTING PRIVAAT VERMOGEN

Er is totaal ruim €5.336 aan giften ontvangen. Er is €2.500 overgeboekt vanuit de private gelden naar de publieke gelden naar aanleiding van het inspectieonderzoek. Daarnaast is er €2.114 aan negatieve rente betaald. Het resultaat van €722 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Vanuit de bestemmingsreserve vervoer is een bedrag van €1.138 betaald aan een gezin, als ondersteuning in de vervoerskosten.

VL VOORZIENINGEN & LANGLOPENDE SCHULDEN

2.2 Voorzieningen		Stand per	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie-contant	Stand per	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
		1-1-2021					31-12-2021		
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1	Jubileumvoorziening	250.111	14.534	15.468	24.713	0	224.464	3.588	220.876
2.2.1	Voorziening langdurig zieken	125.719	0	21.917	13.969	0	89.833	17.672	72.161
2.2.1	Voorziening WW	79.741	15.715	25.628	12.618	0	57.210	43.985	13.225
2.2.1	Overige voorzieningen	554.505	483.881	410.885	0	21.278	648.779	130.700	518.079
2.2.1	Personeels voorzieningen	1.010.076	514.130	473.898	51.300	21.278	1.020.286	195.945	824.341
2.3 Langlopende schulden		Stand per	Aangegane Leningen	Aflossingen	Stand per	Looptijd <1 jaar	Looptijd >1 jaar <5	Rente voet	
		1-1-2021			31-12-2021				
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	%	
2.3.3	Kredietinstellingen	7.025.062	0	130.011	6.895.051	132.612	557.504	2%	
	Langlopende schulden	7.025.062	0	130.011	6.895.051	132.612	557.504		

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: JUBILEUMVOORZIENING

Deze voorziening is bedoeld om een uitkeringen te doen bij een jubileum van vijftig jaar of veertig jaar. De belangrijkste actuariële uitgangspunten die worden gebruikt bij het bepalen van de voorziening zijn: algemene salarisstijging 2,5% per jaar; disconteringsvoet 0,1%. De percentages voor de blijfkansen zijn in 2021 opnieuw berekend en zijn als volgt:

	25-jarig jubileum	40-jarig jubileum
0-5 jaar	30%	20%
5-10 jaar	40%	27%
10-15 jaar	47%	27%
15-20 jaar	65%	35%
20-25 jaar	67%	43%
25-30 jaar	0%	76%
30-35 jaar	0%	23%
35-40 jaar	0%	64%

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **VOORZIENING LANGDURIG ZIEKEN**

Dit is een voorziening voor verplichtingen in verband met personeelsleden die werkloos zijn geworden en voor wie de school tijdelijk het individuele gedeelte (25%) van de WW-uitkering moet betalen.

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **VOORZIENING WW**

Dit betreft voorziening voor verplichtingen in verband met doorbetaling loon als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

2.2.1 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE VOORZIENINGEN**

Hier gaat het om de voorziening voor zowel de uren voor het 'Leeftijd fasebewust Personeelsbeleid' (€484.000), als de verlof-, ster- en overuren (€165.000).

2.3.3 TOELICHTING BIJ POST: **LANG LOPENDE LENINGEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN**

Dit betreft de lening die is afgesloten bij de BNG ter financiering van de bouw van de nevenvestiging in Zaltbommel.

KS KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
2.4.1	Kredietinstellingen	0	0
2.4.2	Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen	16.000	16.000
2.4.3	Crediteuren	199.259	219.311
2.4.4	OCW/EZ	0	0
2.4.5	Schulden aan groepsmaatschappijen	0	0
2.4.6	Schulden aan andere deelnemingen	0	0
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	603.037	586.938
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	199.262	180.574
2.4.9	Overige kortlopende schulden	147.776	187.204
2.4.10	Overlopende passiva	<u>1.210.642</u>	<u>1.165.449</u>
	Kortlopende schulden	2.375.976	2.355.476
	Uitsplitsing		
2.4.7.1	Loonheffing	602.339	586.938
2.4.7.2	Omzetbelasting	698	0
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	0	0
2.4.7.4	Overige belastingen	<u>0</u>	<u>0</u>
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	603.037	586.938
2.4.9.1	Werk door derden	0	0
2.4.9.2	Overige	<u>147.776</u>	<u>187.204</u>
	Overige kortlopende schulden	147.776	187.204
2.4.10.1	Vooruitontvangen college- en lesgeld	0	0
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	516.065	680.784
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringssubsidies	0	3.206
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	0	0
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	433.606	425.334
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	9.221	10.109
2.4.10.7	Rente	0	0
2.4.10.8	Overige	<u>251.750</u>	<u>46.016</u>
	Overlopende passiva	1.210.642	1.165.449

2.4.2 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUITGEFACTUREERDE EN ONTVANGEN TERMIJNEN**

Hier staat het voorschot dat van de overheid is ontvangen om Voortijdig Schoolverlaten (VSV) te voorkomen.

2.4.3 TOELICHTING BIJ POST: **CREDITEUREN**

Het betreft hier ontvangen, maar nog niet betaalde facturen van leveranciers.

2.4.7.1 TOELICHTING BIJ POST: **LOONHEFFING**

Dit betreft de nog af te dragen loonbelasting en sociale verzekeringspremies over de maand december. De schuld eind 2021 is hoger, omdat het gemiddelde salaris is gestegen.

2.4.8 TOELICHTING BIJ POST: **SCHULDEN TERZAKE VAN PENSIOENEN**

Dit betreft de nog af te dragen pensioenpremies over de maand december. De stijging wordt veroorzaakt (evenals bij de loonheffing) doordat het gemiddelde salaris is gestegen.

2.4.9 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN**

Op deze rekening staan bedragen waarvoor de dienst is ontvangen in het afgelopen jaar, maar waarvoor nog geen factuur is ontvangen. Verder betreft dit de nog af te dragen bedragen voor zendingsgeld, nog af te dragen gelden voor acties enz. Eind 2020 stonden er nog een aantal 'te verwachten facturen' open in verband met de uitbreiding in Gorinchem. Deze zijn inmiddels ontvangen en betaald.

2.4.10.2 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUIT ONTVANGEN SUBSIDIES OCW/EZ**

Dit zijn de reeds ontvangen gelden voor de functiemix die in de loop der jaren worden uitgegeven. Zie ook 5.6. Daarnaast betreft dit ook subsidies die in het verleden zijn ontvangen en die dit jaar vrijvallen, omdat er dit jaar kosten voor gemaakt zijn.

2.4.10.3 TOELICHTING BIJ POST: **VOORUIT ONTVANGEN INVESTERINGSSUBSIDIES**

Het betreft hier gelden die van de gemeente Gorinchem zijn ontvangen voor de zogenaamde eerste inrichting. De bedragen die hier staan, vertegenwoordigen de boekwaarde van de reeds geïnvesteerde bedragen. De laatste afschrijving heeft plaatsgevonden, waardoor einde 2021 deze balans op 0 staat.

2.4.10.5 TOELICHTING BIJ POST: **VAKANTIEGELD EN -DAGEN**

Dit betreft de verplichting tot betaling van de vakantiegeldaanspraken. Het bedrag stijgt mee met de salariskosten.

2.4.10.6 TOELICHTING BIJ POST: **ACCOUNTANTS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN**

Dit betreft het bedrag dat betaald moet worden aan accountantskosten, onder aftrek van het voorschot dat reeds is betaald.

2.4.10.8 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE**

Dit bedrag betreft de volgende verplichtingen:

- Aanspraken bindingstoelage €43.000.
- Vooruit ontvangen vergoeding van het Hoornbeek College voor de materiële bijdrage van de studenten over 2022: een bedrag van €61.000.
- Het bedrag aan subsidie minus de reeds betaalde bedragen voor het vernieuwen van de ventilatie in gebouw 2000 €144.000.
- Diverse andere verplichtingen €4.000.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

ALGEMEEN

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van de risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van het CvB dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het CvB is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico en het liquiditeitsrisico.

Het beleid van het CvB om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

KREDIETRISICO

Het CvB bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het CvB minimaal.

LIQUIDITEITSRISICO

Het CvB heeft een treasurystatuut opgesteld waarin hij zijn beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de begroting wordt rekening gehouden met eventueel beperkte beschikbaarheid van liquide middelen.

LIQUIDE MIDDELEN

De publieke liquide middelen staan bij de overheid (Schatkistbankieren). De private liquide middelen staan op 'risicomijdende' rekeningen bij drie verschillende banken.

MG MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule												
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie uitgevoerd en afgerond?	
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	Ja/Nee
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO01928	28-8-2019	124.000	124.000	82.607	41.393	0	24.711	0	16.682	Nee	
Technisch VMBO	923382-2	20-11-2018	108.974	108.974	108.974	0	0	0	0	0	Nee	
Technisch VMBO	963983-2	22-10-2019	248.246	248.246	186.605	61.641	0	46.139	0	15.502	Nee	
Studieverlof	2020/2/1632976	22-9-2020	79.076	79.076	79.076	0	0	0	0	0	Ja	
Inhaal en ondersteuningspr.	IOP2-42556-VO	16-10-2020	90.000	90.000	13.000	77.000	0	77.000	0	0	Ja	
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO20133	29-10-2020	58.000	29.000	0	29.000	29.000	39.548	0	18.452	Nee	
Doorstroomprogramma Po-Vo	DPOVO20160	29-10-2020	45.000	22.500	0	22.500	22.500	13.699	0	31.301	Nee	
Zij - instromer	1097427-1	27-10-2020	40.000	0	40.000	0	0	0	0	0	Ja	
Zij - instromer	1152203-1	23-3-2021	20.000	0	0	0	20.000	20.000	0	0	Ja	
Studieverlof	2021/2/17151456	20-8-2021	32.359	0	0	0	32.359	13.483	0	18.876	Nee	
Totaal			845.655	701.796	510.262	231.534	103.859	234.580	0	100.813		
G2 Subsidies met verrekeningsclausule												
G2A Aflopend per ultimo verslagjaar												
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar			
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar												
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar			
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			

OB OVERHEIDSBIJDRAGEN

		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen		
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/EZ	15.422.935	14.723.792
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	2.284.049	1.088.025
3.1.3	Af: inkomensoverdrachten	0	0
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.035.421	795.782
	Rijksbijdragen	18.742.405	16.607.599
	Uitsplitsing		
3.1.1.1	OCW	15.422.935	14.723.792
3.1.1.2	EZ	0	0
	OCW		
3.1.2.1.1	Geormerkte subsidies	234.580	303.000
3.1.2.2.1	Niet-geormerkte subsidies	2.049.469	785.025
3.1.2.3.1	Toerekening investeringssubsidies	0	0
	Overige subsidies OCW	2.284.049	1.088.025
3.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies		
		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
3.2.1	Participatiebudget	0	0
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	285.062	281.560
	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	285.062	281.560

3.1.1 TOELICHTING BIJ POST: OCW

Dit betreft de overheidsbijdragen voor personeel en materieel. De hoogte wordt vastgesteld op basis van onder andere het aantal leerlingen. De belangrijkste verschillen met het voorgaande jaar zijn:

- In 2021 waren er 12 leerlingen minder dan in 2020, waardoor de bekostiging €151.000 lager was.
- Voor de stijging van de loonkosten in 2021 is een bedrag beschikbaar gekomen van €320.000.

- c. Het bedrag dat de overheid inhoudt op de bekostiging voor uitkeringskosten (75% van de WW-kosten in het onderwijs) is verlaagd met €16.000.
- d. De materiële vergoeding is geïndexeerd met een bedrag van €32.000.
- e. De vrijval van de functiemix is €44.000 hoger.
- f. Een bedrag dat voorheen als subsidie werd gegeven (de 'prestatiebox'), is nu overgeheveld naar de lumpsumbekostiging. Dit betreft een bedrag van €432.000.

3.1.2 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE SUBSIDIES

Dit betreft diverse subsidies:

- a. De verbetering van de kwaliteit in het voortgezet onderwijs, de 'prestatiebox': €210.000. Zie ook 3.3. Dit bedrag is lager dan voorgaand jaar, omdat een gedeelte is overgeheveld naar de lumpsum. Zouden we het totaal bekijken, dan is het circa €30.000 hoger dan het voorgaande jaar.
- b. Subsidie Lerarenbeurs €32.000, dat is bijna €50.000 lager dan voorgaand jaar.
- c. De subsidie om Voortijdig Schoolverlaten (VSV) te voorkomen: €32.000.
- d. Subsidie zij-instromer €20.000, dat is ongeveer €30.000 minder dan het voorgaande jaar.
- e. Diverse doorstroomprogramma's: in totaal € 100.000.
- f. Techniekelden van in totaal €260.000, dat is circa €30.000 meer dan het voorgaand jaar.
- g. Diverse NPO-subsidies voor in totaal €1.628.000 (ontvangen, of vrijgevalen vanwege de besteding).

3.1.4 TOELICHTING BIJ POST: ONTVANGEN DOORBETALINGEN RIJKSBIJDAGEN SWV

Dit betreft de bijdrage van het reformatorisch samenwerkingsverband voor zorgleerlingen in verband met 'Passend Onderwijs'. De bijdrage is fors hoger, vanwege een stijging van de basisvergoeding, maar ook vanwege een daling van het aantal leerlingen dat verwezen wordt naar het VSO. Ook de correctie voor het aantal lwoo-leerlingen levert een positieve bijdrage aan de totale vergoeding.

3.2.2 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Dit betreft de vergoeding die de gemeente verstrekt bij uitbreiding van het leerlingenaantal voor de eerste inrichting. Dit bedrag wordt lager, omdat de inrichting (inventaris) inmiddels bijna volledig is afgeschreven. Onder deze post valt ook de vergoeding van de gemeente Zaltbommel voor het schoolgebouw dat is overgedragen via doordecentralisatie. Als laatste is hier te noemen een bedrag van circa €10.000 dat is ontvangen van de gemeente Zaltbommel ter bestrijding van voortijdige schoolverlaters (VsV). Dit bedrag wendden we aan door de inzet van decaanuren om onze leerlingen een zo optimaal mogelijke begeleiding te geven bij hun keuze voor vervolgonderwijs.

AB ANDERE BATEN

3.5	Overige baten	31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
3.5.1	Verhuur		
3.5.2	Detachering personeel	405.665	435.171
3.5.3	Schenking		
3.5.4	Sponsoring		
3.5.5	Ouderbijdragen	90.342	91.920
3.5.6	Overige	217.744	237.845
	Overige baten	713.751	764.936

3.5.2 TOELICHTING BIJ POST: DETACHERING PERSONEEL

Dit betreft de doorbelasting voor personeelsleden die (tijdelijk) op een andere plaats zijn gedetacheerd om daar werkzaamheden te verrichten. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de teruglopende mbo-werkzaamheden. Anderzijds was er wel een stijging voor de overige werkzaamheden, bij Driestar-Educatief.

3.5.5 TOELICHTING BIJ POST: OUDERBIJDAGEN

Het betreft hier de ontvangsten van leerlingen of ouders voor lesmaterialen, de algemene vrijwillige ouderbijdrage en de bedragen van doorberekende excursies e.d. Vanwege de coronamaatregelen zijn deze opbrengsten al twee jaar lager dan normaal.

3.5.6 TOELICHTING BIJ POST: OVERIGE

Het betreft hier de volgende inkomsten:

- Bijdrage voor de 'Reformatorische Academische Opleidingschool' (RAOS), in totaal €36.000.
- Bijdrage vanuit het mbo voor de materiële vergoeding: €105.000.
- Subsidie op zonnepanelen voor een totaalbedrag van €28.000.
- Subsidie voor betere doorstroom vanuit het vmbo naar het mbo en naar de havo: €25.000.
- Diverse andere subsidies, bijdragen en ontvangsten €58.000; dit is inclusief enkele giften van kerken en particulieren die als private inkomsten zijn aangemerkt: €5.336.

LA LASTEN

4.1		Personeelslasten	
		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
4.1.1	Lonen en salarissen	14.146.739	13.654.894
4.1.2	Overige personele lasten	811.025	1.104.846
4.1.3	Af: uitkeringen	115.585	102.741
	Personeelslasten	14.842.179	14.656.999
	Uitsplitsing		
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	10.988.321	10.759.697
4.1.1.2	Sociale lasten	1.381.755	1.302.392
4.1.1.3	Pensioenpremies	1.776.663	1.592.805
	Lonen en salarissen	14.146.739	13.654.894
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	43.074	226.907
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	399.099	484.340
4.1.2.3	Overig	368.852	393.599
	Overige personele lasten	811.025	1.104.846
4.2		Afschrijvingen	
		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
4.2.1	Immateriële vaste activa	0	0
4.2.2	Materiële vaste activa	1.353.349	1.106.049
	Afschrijvingen	1.353.349	1.106.049
4.3		Huisvestingslasten	
		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
4.3.1	Huur	46.551	46.559
4.3.2	Verzekeringen	0	0
4.3.3	Onderhoud	121.955	87.754
4.3.4	Energie en water	118.994	96.883
4.3.5	Schoonmaakkosten	270.058	271.256
4.3.6	Heffingen	51.687	52.959
4.3.7	Overige	26.329	39.445
4.3.8	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	0	346.167
	Huisvestingslasten	635.574	941.023
4.4		Overige lasten	
		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	279.195	244.815
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leemiddelen	985.352	685.729
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	0	0
4.4.4	Overige	0	0
	Overige lasten	1.264.547	930.544
	Specificatie honorarium		
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	17.455	19.820
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	0	0
4.4.1.3	Fiscale adviezen	0	0
4.4.1.4	Andere niet-controledienst	0	0
	Accountantslasten	17.455	19.820

4.1 TOELICHTING BIJ POST: **PERSONEELSLASTEN**

De wijziging van de jaarlijkse kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende gebeurtenissen:

- a. Hoewel de totale WTF gemiddeld even hoog was als het voorgaande jaar (183 fte) zijn er toch enkele bijzonderheden te noemen:
 - a. Het aantal lessen is gedaald, o.a. door de verlaging van de lessentabel vanaf augustus 2021 (-1,2).
 - b. Het ziekteverzuim is gestegen (+1,5).
 - c. Het zwangerschapsverlof was hoger (+1,0).
 - d. Het aantal uren (onbetaald) ouderschapsverlof was lager (-1,0).
 - e. Het aantal toegekende uren lerarenbeurs was lager (-0,5).
 - f. Het aantal taakuren was hoger, onder andere door extra inzet van mentoruren in het kader van coronasubsidies (+1,9).
 - g. Een medewerker van de facilitaire dienst die ons heeft verlaten, is niet vervangen (1,0).
 - h. Diverse overige mutaties (-0,7).
- b. Overige aan het salaris gerelateerde kosten zoals:
 - a. De jaarlijkse periodiek per 1 augustus geeft hogere kosten van €60.000.
 - b. De salarisstijging volgens cao kost in totaal een bedrag van €150.000.
 - c. De werkgeverslasten zijn gestegen met €200.000.
 - d. Gemiddeld lagere kosten vanwege het benoemen van beginnende docenten. Het berekende voordeel is €130.000.
 - e. Hogere kosten vanwege de functiemix €44.000.
 - f. In 2021 werden er nauwelijks vergoedingen betaald voor transitie- en afscheidvergoedingen, in 2020 was dat in totaal €73.000.
- c. Vorig jaar moest een voorziening worden opgezet voor langdurig zieke collega's. In 2021 kon een bedrag vrijvallen. Het verschil bedraagt €173.000.
- d. In 2020 moest een extra voorziening worden gemaakt van €25.000 voor nog op te nemen zwangerschapsverlof (uit vooral voorgaande jaren).
- e. Door een herziening van de blijfkansen voor de jubileumvoorziening waren deze kosten €31.000 lager dan in 2020.
- f. Doordat de inhuur van 'adhoc'-docenten lager was dan het voorgaande jaar, gaf dit een voordeel van €28.000.
- g. Lagere scholingskosten: €50.000.
- h. De salariskosten in relatie tot convenantgelden en coronasubsidies waren in totaal €282.000, in 2020 was dat €18.000.

4.2.2 TOELICHTING BIJ POST: **AFSCHRIJVINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA**

De afschrijvingen zijn hoger dan in het voorgaande jaar. De redenen daarvoor zijn:

- a. Hogere afschrijvingskosten in verband met stelselwijziging groot onderhoud: €200.000.
- b. Hogere afschrijving, voornamelijk op boeken met steeds vaker een (uitgebreidere) digitale content: €46.000.

4.3.1 TOELICHTING BIJ POST: **HUUR**

Er wordt huur betaald voor:

- a. Sporthallen voor bewegingsonderwijs, zowel in Gorinchem als in Zaltbommel.
- b. Een drietal lokalen, die het eigendom zijn van de Vereniging.

4.3.3 TOELICHTING BIJ POST: **ONDERHOUD**

Dit betreft het technisch onderhoud aan de gebouwen. Vanwege het aflopen van de garantietermijn in Gorinchem zijn deze kosten gestegen. Daarnaast zijn ook meerdere werkzaamheden uitbesteed in verband met zieken in het facilitaire team.

4.3.4 TOELICHTING BIJ POST: **ENERGIE EN WATER**

Hier zien we een stijging, voornamelijk omdat de school in 2020 langere tijd gesloten is geweest vanwege coronamaatregelen.

4.3.5 TOELICHTING BIJ POST: **SCHOONMAAKKOSTEN**

Dit betreft zowel de middelen als de ingehuurde diensten.

4.3.6 TOELICHTING BIJ POST: **HEFFINGEN**

Deze kosten betreffen de gemeentelijke belastingen en de kosten van afvalverwijdering en voor Zaltbommel de OZB.

4.3.7 TOELICHTING BIJ POST: **OVERIGE**

Dit betreft voornamelijk eenmalige huisvestingskosten, die variëren van het ene op het andere jaar.

4.3.8 TOELICHTING BIJ POST: **DOTATIE OVERIGE ONDERHOUDSVOORZIENINGEN**

Dit betreft de voorziening voor groot onderhoud. Vanwege de stelselwijziging wordt er geen voorziening meer opgezet.

4.4.1 TOELICHTING BIJ POST: **ADMINISTRATIE- EN BEHEERSLASTEN**

De stijging in de uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt door leerlingwerving. Daar de fysieke openavonden/dagen niet door konden gaan, moesten er extra kosten worden gemaakt om dit digitaal mogelijk te maken.

4.4.2 TOELICHTING BIJ POST: **INVENTARIS, APPARATUUR EN LEERMIDDELEN**

Dit betreft de kosten van de vakgroepen, de diverse leermiddelen, de ICT-afdeling, de leerlingenzorg, PR enz.

Het verschil met voorgaand jaar wordt veroorzaakt door:

- a. Hogere kosten voor Toerusting en Vorming: €11.000.
- b. Hogere kosten wegens uitbreiding techniekonderwijs: €10.000.
- c. Juridische kosten in verband met het NRC-artikel en het inspectiebezoek: €38.000.
- d. Kosten gemaakt in het kader van een samenwerkingsverband met andere scholen om te komen tot een innovatie- en afstudeercentrum: €15.000.
- e. Overige kosten: €6.000.

FB FINANCIËEL

5 Financiële baten en lasten		31-12-2021	31-12-2020
		EUR	EUR
5.1	Rentebaten	-5.222	-1.163
5.3	Waardeveranderingen fin. vaste activa en effecten	0	0
5.4	Overige opbrengsten fin. vaste activa en effecten	0	0
5.5	Rentelasten (-/-)	-138.987	-141.562
Financiële baten en lasten		-144.209	-142.725

5.1 TOELICHTING BIJ POST: RENTEBATEN

Per saldo zijn er negatieve rentebaten door de omgekeerde rentestructuur bij de banken. Omdat we in de loop van 2021 zijn overgestapt naar Schatkistbankieren, zijn deze kosten beperkt gebleven. De rentelasten betreffen de lening (annuïteit) voor onze school in Zaltbommel.

VT VERPLICHTE TOELICHTING

Model E: Verbonden partijen met minderheidsdeelneming		
Naam	Juridische vorm 2021	Statutaire zetel
Vereniging voor Christelijk VO op Reformatorische grondslag	Vereniging	Gorinchem
Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs	Vereniging	Utrecht
Vereniging Onderwijs @ i-lab	Vereniging	Gorinchem

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op de Gomarus s.g. van toepassing zijnde regelgeving				
Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld				
Gemiddelde totale baten	4			
Gemiddeld aantal studenten	2			
Gewogen aantal onderwijssoorten	3			
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>9</u>			
Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor de Gomarus s.g. is €163.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.				

1. Bezoldiging topfunctionarissen				
<i>1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.</i>				
Bedragen x € 1	Dhr. Ir. Chr.J. Flikweert	Dhr. J.W.S. Arkeraats	Dhr. J. de Deugd	Dhr. C. van Rijswijk
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Directeur	Directeur	Directeur
Duur dienstverband in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/8	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 163.000	€ 163.000	€ 108.667	€ 163.000
Bezoldiging				
Beloning	€ 125.841	€ 94.861	€ 70.520	€ 93.910
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 384	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.179	€ 16.269	€ 11.982	€ 17.973
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 148.020</i>	<i>€ 111.514</i>	<i>€ 82.502</i>	<i>€ 111.883</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	€ 148.020	€ 111.514	€ 82.502	€ 111.883
<i>1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (vervolg).</i>				
Bedragen x € 1	Dhr. Ir. Chr.J. Flikweert	Dhr. J.W.S. Arkeraats	Dhr. J. de Deugd	Dhr. C. van Rijswijk
Gegevens 2020				
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2020 (fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging 2020				
Beloning	€ 127.374	€ 88.496	€ 99.864	€ 87.967
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 374	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.436	€ 14.371	€ 16.336	€ 16.458
Totaal bezoldiging 2020	€ 147.810	€ 103.241	€ 116.200	€ 104.425
Individueel bezoldigingsmaximum 2020	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000

<i>1c. Toezichthoudende topfunctionarissen</i>				
Bedragen x € 1	Dhr. T.A. Stoop	Dhr. J.S. Breedveld	Dhr. J.J.P. Eijkenaar	Dhr. P. van Hartingsveldt
Functie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/7	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	€ 14.263	€ 16.300	€ 16.300	€ 16.300
Bezoldiging				
Beloning	€ 3.550	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 3.550</i>	<i>€ 4.080</i>	<i>€ 4.080</i>	<i>€ 4.080</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	€ 3.550	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Gegevens 2020				
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2020				
Beloning	€ 5.700	€ 3.925	€ 3.925	€ 3.925
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
Totaal bezoldiging 2020	€ 5.700	€ 3.925	€ 3.925	€ 3.925
Individueel bezoldigingsmaximum 2020	€ 23.550	€ 15.700	€ 15.700	€ 15.700

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)				
Bedragen x € 1	Dhr. G. Leertouwer	Dhr. E.J. Nieuwenhuis	Dhr. Y. Paans	Dhr. L. van Bruchem
Functie	Lid	Lid	Lid	Voorzitter
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12
Individueel WNT-maximum	€ 16.300	€ 16.300	€ 16.300	€ 10.188
Bezoldiging				
Beloning	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 2.692
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 4.080</i>	<i>€ 4.080</i>	<i>€ 4.080</i>	<i>€ 2.692</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 2.692
Gegevens 2020				
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Bezoldiging 2020				
Beloning	€ 3.925	€ 3.925	€ 3.925	
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn				
Totaal bezoldiging 2020	€ 3.925	€ 3.925	€ 3.925	€ 0
Individueel bezoldigingsmaximum 2020	€ 15.700	€ 15.700	€ 15.700	

F. OVERIGE GEGEVENS

F.1 BESTEMMING VAN HET EXPLOITATIESALDO

Bestuursbesluit: het exploitatieoverschot over 2021 over de publieke activiteiten (€1.501.776) is toegevoegd aan de algemene publieke reserve; vanuit de private gelden is een bedrag van €1.138 onttrokken aan de vervoersreserve. Het overschot op de private activiteiten (€722) is toegevoegd aan de algemene private reserve.

F.2 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Per 1 december 2017 is een huurcontract ingegaan voor de reproapparatuur. Dit contract heeft een looptijd van vijf jaar en vijf maanden en loopt af op 1 mei 2023. De contractwaarde is totaal €125.740. Daarvan zijn per 31-12-2021, 49 maanden verstreken, zodat de resterende verplichting op die datum €30.951 bedraagt. Verder is de Gomarus met diverse leveranciers een overeenkomst aangaan inzake de levering en afname van producten en diensten. Dit betreft educatieve

informatiedragers, hard- en software, schoonmaak, onderhoud enz. De duur van deze overeenkomsten varieert van één jaar tot enkele jaren. Zonder uitzondering leiden deze overeenkomsten niet tot kosten als door de school geen afname plaatsvindt.

F.3 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN REGELINGEN

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de regeling 'Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs' (kenmerk WJZ-2005/54063802) toegestaan een vordering op te nemen op het ministerie van OCW. Het voorwaardelijke karakter van deze vordering (uitkering zal alleen bij liquidatie plaatsvinden) leidt tot een nihil-waardering.

F.4 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Geen.

F.5 GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Bestuursnummer	42556
Naam instelling	Stichting voor Chr. VO op Ref. grondslag te Gorinchem
Adres	Hoefslag 11
Postadres	Postbus 425
Postcode/Plaats	4200 AK GORINCHEM
Telefoon	0183 - 610361
Fax	0183 - 621022
E-mail	info@gomarus.nl
Internetsite	www.gomarus.nl
Contactpersoon	Dhr. W.G. van Horssen
Telefoon	0183 – 610373
E-mail	wgvanhorsen@gomarus.nl

F.6 OPGAVE BESTAAN NEVENVESTIGINGEN

Vanaf 2018 is er een nevenvestiging in Zaltbommel. Deze heeft het (sub)Brin 00WH02.

F.7 CONTROLEVERKLARING

F.8 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

VASTSTELLING DOOR COLLEGE VAN BESTUUR

Gorinchem,

Dhr. Chr.J. Flikweert

GOEDKEURING DOOR DE RAAD VAN TOEZICHT

Gorinchem,

Dhr. J.S. Breedveld

Dhr. L. van Bruchem

Dhr. J.J.P. Eijkenaar

Dhr. P. van Hartingsveldt

Dhr. G. Leertouwer

Dhr. E.J. Nieuwenhuis

Dhr. Y. Paans